

LİSANSÜSTÜ PROGRAMLAR ENSTİTÜSÜ

**NARSİSİZM İLE SOSYOTELİZM ARASINDAKİ İLİŞKİDE
GELİŞMELERİ KAÇIRMA KORKUSU VE SOSYAL
MEDYA BAĞIMLILIĞININ ARACI ROLÜNÜN
İNCELENMESİ**

Tuğçe KARAKOÇ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

İstanbul, Ocak, 2023

**NARSİSİZM İLE SOSYOTELİZM ARASINDAKİ İLİŞKİDE
GELİŞMELERİ KAÇIRMA KORKUSU VE SOSYAL
MEDYA BAĞIMLILIĞININ ARACI ROLÜNÜN
İNCELENMESİ**

Tuğçe KARAKOÇ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

PSİKOLOJİ ANABİLİM DALI

KLİNİK PSİKOLOJİ YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

YÜKSEK LİSANS TEZ DANIŞMANI

Prof. Dr. Mansur BEYAZYÜREK

YÜKSEK LİSANS TEZ JÜRİSİ ÜYELERİ

Doç. Dr. Ayşegül Selcen GÜLER

Prof. Dr. Alaattin DURAN

ÖNSÖZ

Yüksek lisans eğitimim süresince desteklerini benden esirgemeyen tez danışmanım Prof. Dr. Mansur BEYAZYÜREK hocama, her daim bana güvenen ve destekleyen sevgili aileme, tez sürecimdeki destekleri için Tolga KARAKOÇ, Filiz KAYAN, Ümmü Gülsüm VURAL ve Ayşe VURAL'a sonsuz teşekkür ederim.

Aralık, 2022

Tuğçe Karakoç

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	iii
İÇİNDEKİLER.....	iv
ÖZET.....	vi
İNGİLİZCE ÖZET (ABSTRACT).....	vii
KISALTMALAR.....	viii
ŞEKİL LİSTESİ.....	ix
TABLO LİSTESİ.....	x
1. GİRİŞ ve AMAÇ.....	1
1.1. Problemin Tanımı ve Önemi	1
1.2. Araştırmanın Amacı.....	3
1.3. Araştırmanın Soruları	3
2.GENEL BİLGİLER.....	4
2.1 Sosyotelizm.....	4
2.1.2. Sosyotelizm Türleri.....	5
2.2. Narsisizm.....	6
2.3. Gelişmeleri Kaçırma Korkusu.....	8
2.4. Narsisizm, Gelişmeleri Kaçırma Korkusu, Sosyotelizm İlişkisi.....	10
2.5. Sosyal Medya Bağımlılığı.....	11
2.6. Narsisizm, Sosyal Medya Bağımlılığı ve Sosyotelizm İlişkisi.....	13
2.7. Literatür Taraması.....	14
3.YÖNTEM VE BULGULAR.....	15
3.1. Araştırma Modeli.....	15
3.2. Araştırma Grubu.....	15
3.3. Veri Toplama Araçları.....	15

3.3.1. Sosyodemografik Bilgi Formu.....	16
3.3.2. Sosyotelist Olma ve Sosyotelizme Maruz Kalma Ölçeği.....	16
3.3.3. Gelişmeleri Kaçırma Korkusu Ölçeği.....	17
3.3.4. Sosyal Medya Bağımlılık-Yetişkin Formu Ölçeği.....	17
3.3.5. Narsistik Kişilik Envanteri.....	17
3.4. Araştırmanın Uygulanması.....	18
3.5. Verilerin Değerlendirilmesi.....	18
3.6. Araştırmanın Sınırlılıkları.....	18
3.7. BULGULAR.....	19
3.7.1. Katılımcıların Demografik Bilgilerinin Frekans Tablosu.....	19
3.7.2. Araştırma Değişkenlerine Dair Tanımlayıcı Bulgular.....	20
3.7.3. Değişkenler Arasındaki İlişkilere İlişkin Bulgular.....	21
3.7.4. Gelişmeleri Kaçırma Korkusu, Sosyal Medya bağımlılığı, Sosyotelizme Maruz Kalma, Narsisizm ve Sosyotelizme İlişkin Cinsiyet farklılıkları.....	22
3.7.5. Narsisizm, Gelişmeleri Kaçırma Korkusu, Sosyal Medya Bağımlılığı, Sosyotelizm İlişkin Aracı Etki Analizi.....	24
4.TARTIŞMA VE DEĞERLENDİRME.....	30
5. SONUÇ VE ÖNERİLER.....	33
KAYNAKÇA.....	34
EKLER.....	46
ÖZGEÇMİŞ.....	62

ÖZET

NARSİZİZM İLE SOSYOTELİZM ARASINDAKİ İLİŞKİDE GELİŞMELERİ KAÇIRMA KORKUSU VE SOSYAL MEDYA BAĞIMLILIĞININ ARACI ROLÜNÜN İNCELENMESİ

Bu araştırmanın amacı, narsisizm ile sosyotelizm arasındaki ilişkide gelişmeleri kaçırma korkusu ve sosyal medya bağımlılığının aracı rolünü incelemektir. Araştırmaya yaşları 18-73 arasında değişen toplamda 383 (274 Kadın, 109 Erkek) katılımcı katıldı. Veri toplama aşamasında Sosyodemografik Bilgi Formu, Narsistik Kişilik Envanteri (NKE), Gelişmeleri Kaçırma Korkusu Ölçeği, Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği-Yetişkin Formu ve Genel Sosyotelist Olma ve Sosyotelizme Maruz Kalma Ölçeği katılımcılara online form olarak verilmiştir. Araştırma bulguları Sosyal Bilimler İstatistiksel Paket Programı (SPSS 26) kullanılarak elde edilmiştir. Narsisizm ve sosyotelizm arasındaki ilişkiyi incelemek için Sperman korelasyon analizi, cinsiyetler arası farkları belirlemek için Mann Whitney U testi ve aracı etki analizi için PROCESS eklentisi kullanılmıştır. Yapılan analizler sonucunda narsisizm ile sosyotelizm arasında anlamlı bir ilişkinin olduğu belirlenmiştir. Narsisizm ile sosyotelizm arasındaki ilişkide gelişmeleri kaçırma korkusu ve sosyal medya bağımlılığının sıralı aracı etkisinin anlamlı olduğu bulunmuştur. Araştırmanın bulguları tartışılarak ileride yapılacak çalışmalar için önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Sosyotelizm, Narsisizm, Sosyal Medya Bağımlılığı, Gelişmeleri kaçırma Korkusu

Tarih: Ocak, 2023

ABSTRACT

The Mediating Role of Fear of Missing Out and Social Media Addiction On The Relationship Between Narcissism and Phubbing

This research aims to examine the mediating role of fear of missing out and social media addiction in the relationships between narcissism and phubbing. A total of 383 participants (274 Female, 109 Male) aged between 18 and 73 attended the study. During the data collection phase, the Sociodemographic Information Form, Narcissistic Personality Inventory, Social Media Addiction Scale- Adult Form, Sociotellism Scale and General Fear of Missing Out Scale were given as online forms. The research finding was performed by using Social Sciences Statistics Package Program (SPSS 26). Spearman correlation analysis was used to examine the relationship between narcissism and phubbing, Mann Whitney U-test was used to determine the gender differences and the PROCESS extension was used for mediator effect analysis, it was determined that there is a significant relationship between narcissism and phubbing. The sequential mediating effect of fear of missing out and social media addiction was found to be significant in the relationships between narcissism and phubbing. The findings of the study were discussed, suggestions were made for future studies.

Keywords: Phubbing, Narcissism, Fear of Missing Out, Social Media Addiction

Date: January 2023

KISALTMALAR

GKK: Gelişmeleri Kaçırma Korkusu

SMB: Sosyal Medya Bağımlılığı

N: Narsisizm

GSO: Genel Sosyotelist Olma

GSMK: Genel Sosyotelizme Maruz Kalma

NKE: Narsistik Kişilik Envanteri

ŞEKİL LİSTESİ

Şekil 3. 1. Narsisizm ile Sosyotelizm Arasındaki İlişkide Gelişmeleri Kaçırma Korkusu
ve Sosyal Medya Bağımlılığının Aracı Rolü.....24

TABLO LİSTESİ

Tablo 3. 1. Katılımcıların Demografik Bilgilerinin Frekans Tablosu.....	19
Tablo 3. 2. Araştırma Değişkenlerine dair Tanımlayıcı İstatistik Sonuçları.....	20
Tablo 3. 3. Araştırmada Yer Alan Değişkenler Arasındaki İlişkiler.....	21
Tablo 3. 4. Narsisizm, Gelişmeleri Kaçırma Korkusu, Sosyal Medya Bağımlılığı ve Sosyotelizm, Sosyotelizme Maruz Kalma İlişkin Cinsiyet Farklılıkları.....	22
Tablo 3. 5. Narsisizmin Sosyotelizme Etkisi.....	25
Tablo 3. 6. Narsisizmin Gelişmeleri Kaçırma Korkusuna Etkisi.....	25
Tablo 3. 7. Narsisizm ile Gelişmeleri Kaçırma Korkusunun Sosyal Medya Bağımlılığına Etkisi.....	26
Tablo 3. 8. Narsisizm, Gelişmeleri Kaçırma Korkusu ve Sosyal Medya Bağımlılığının Sosyotelizme Etkisi.....	27
Tablo 3. 9. Sıralı Çoklu Aracılığa Ait Toplam, Dolaylı, Doğrudan Etki Sonuçları.....	28

1. GİRİŞ VE AMAÇ

1.1. Problemin Tanımı ve Önemi

Teknolojinin gelişmesiyle birlikte akıllı telefonlardan internete erişimin kolaylaşması, film izleme, müzik dinleme, oyun oynama, sosyal medyaya ve çeşitli uygulamalara erişim gibi sağladığı çeşitli fırsatlar neticesinde akıllı telefonlar bireylerin hayatında önemli bir yer edinmiştir. (Bulduklu ve Özer, 2016) Cep telefonlarından internete erişimin kullanıcılara getirdiği bu imkânlar neticesinde bireylerin akıllı telefon kullanımları yıllar içerisinde artarak devam etmektedir. (Özkoçak, 2016) Dünya genelinde akıllı telefon kullanım oranı nüfusun %67,1'ine denk gelerek 5,31 milyara ulaşmıştır ve bireylerin gün içerisinde ortalama 4 saat 48 dakikalarını cep telefonunda geçirdiği belirlenmiştir. (We are social, 2022) Cep telefonlarının yaygınlaşması ve kullanımının artması sonucunda sosyotelizm olarak adlandırılan yeni bir kavramı ortaya çıkarmıştır. Sosyotelizm, “kişinin iletişim sırasında dikkatini akıllı telefona vermesi, akıllı telefonu ile ilgilenmesi ve kişilerarası iletişimden algısını kaçırmaması” olarak tanımlanır. (Karadağ vd., 2016) Bireyin ders, toplantı, sosyal aktivite gibi herhangi bir ortamda bulunduğu sırada cep telefonundan Facebook, WhatsApp gibi sosyal medya uygulamalarına girerek etrafında olan diğer kişileri görmezden gelmesiyle sonuçlanan bir eylemdir. (Nazir ve Pişkin, 2016) Sosyotelizm davranışının, bireyin iletişim kalitesinde ve ilişki memnuniyetinde azalmaya (Wang, Zhao ve Lei, 2021) partnerleri ile romantik ilişkilerinde yakınlık eksikliği (Halpern ve Katz, 2017), yaşam doyumu düzeyinde azalma (Çıkrıkçı, Griffiths ve Erzen, 2019) ve depresif belirtiler ile ilişkilendirilen (X. Wang, Xie, Y. Wang, P. Wang ve Lei, 2017) olumsuz sonuçların belirlendiği araştırmalar bulunmaktadır. Toplumda giderek yaygınlaşan sosyotelizm davranışı üzerinde etkili olan faktörlerin araştırılması önem kazanmıştır.

Bireylerin cep telefonundan erişim sağladığı internet kullanımı ile ilişkili uygulamalarda geçirilen sürelerdeki artış neticesinde ortaya çıkan sosyal medya, cep telefonu, oyun ve internet bağımlılığı sosyotelizm davranışı ile ilişki içerisinde. (Afdal vd., 2019) Bireylerin, cep telefonunda geçirdikleri sürenin büyük bir çoğunluğunda sosyal medya hesaplarını kontrol etme amacıyla sosyal ağlarda aktif olduğu ve iletişim kurmaya yönelik uygulamalarda zamanını geçirdiği belirlenmiştir. (Deng vd., 2019) Bireyin sosyalleşme, boş zamanlarını geçirme, bilgi edinme gibi çeşitli amaçlarla kullandığı sosyal medya uygulamalarında geçirilen sürenin artması problemlili sosyal

medya kullanımını ortaya çıkarmaktadır. (Çömlekçi ve Başol, 2019) Sosyal medya bağımlılığı, bireyin kullanımı için duyduğu yoğun istek ile gün içerisinde de yoğun bir şekilde sosyal medya uygulamaları ile meşgul olmasının sosyal hayatında problemler yaşamasına ve davranışını kontrol etmeye dair zorluk yaşaması ile açıklanır. (Kuss ve Griffiths, 2017) Akıllı telefonlar aracılığıyla kolaylıkla erişim sağlanan sosyal medya uygulamalarının yoğun kullanımı artan sosyotelizm davranışı ile ilişkilendirilir. (Rachman, 2021)

Problemlili sosyal medya ve internet kullanımı narsisizm ile ilişki içerisinde. (Andreassen, Pallesen ve Griffiths, 2017) Narsisizm seviyesi yüksek olan bireyler, sosyal medya uygulamalarını aktif bir şekilde kullanır ve sosyal medya profillerinin düzenlenmesine aşırı dikkat gösterirler. (Blachnio ve Przepiorka, 2018) Narsisizm, bireyin kendisine dair aşırı derecede beğeni duyması, başkalarına karşı aşırı küçümseme halinde olması, empati kurmaya yönelik eksiklik ve güç elde etme konusunda isteklilik göstermesi özellikleri ile ifade edilir. (Özsoy ve Ardıç, 2017) Sosyal medya uygulamaları beğeni, yorum ve paylaşım yapma özellikleri sayesinde ideal benlik sunumu ve beğenilme arzusu gibi narsistik hedefleri gerçekleştirme noktasında ideal bir araçtır. (Casele ve Fioravanti, 2018) Narsisizm ve sosyal medya ile cep telefonu bağımlılığı arasındaki anlamlı ilişki incelendiğinde, narsisizm ile sosyotelizm arasında anlamlı bir ilişkinin olabileceği düşünülmektedir. (Al-Saggaf ve O'Donnell, 2019)

Sosyotelizm üzerinde önemli etkiye sahip bir diğer faktör olan gelişmeleri kaçırma korkusu, bireyin başkalarının yaşayabileceği ödüllendirici deneyimlerle ilişkili olarak endişe duyması ve sosyal ağlar aracılığıyla diğerleriyle kurduğu etkileşimi sürdürmeye yönelik istek duyması olarak ifade edilir. (Geng, Lei, Ouyang, Nie ve Wang, 2021; Przybylski, Murayama, DeHaan ve Gladwell, 2013). Yüksek düzeyde gelişmeleri kaçırma korkusu yaşayan birey, sosyal medya da bir gruba ait olmaya dair psikolojik ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik beklentisi ile sosyal medya uygulamalarını yoğun bir şekilde kullanır. (Fabris, Marengo, Longobardi ve Settanni, 2020) Birey, akıllı telefonu aracılığı ile sosyal medya uygulamalarına girerek diğer kişilerle bağlantıda kalmaya çalışması, sosyal olarak ait olduğu grup ile ilişkili dışlanmış hissetmeye dair duyguları üzerinde kontrol sağlamaya çalışır. (David ve Roberts, 2017) Gelişmeleri kaçırma korkusu yüksek olan bireyler, yüksek düzeyde problemlili telefon kullanımı ile ilişkilendirilir. (Elhai, Yang, Rozgonjuk ve Montag, 2020)

1.2. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, narsisizm ile sosyotelizm arasındaki ilişkide gelişmeleri kaırma korkusu ve sosyal medya bağımlılığının aracı rolünü incelemektir.

1.3. Araştırmanın Soruları

- Narsisizm ile sosyotelizm arasında anlamlı bir ilişki vardır.
- Narsisizm ile sosyotelizm arasındaki ilişkiye gelişmeleri kaırma korkusu aracılık etmektedir.
- Narsisizm ile sosyotelizm arasındaki ilişkiye sosyal medya bağımlılığı aracılık etmektedir.
- Narsisizm ile sosyotelizm arasındaki ilişkiye gelişmeleri kaırma korkusu ve sosyal medya bağımlılığı sıralı olarak aracılık etmektedir.

2. GENEL BİLGİLER

2. 1. Araştırmanın Kuramsal Çerçevesi

2. 1. 1. Sosyotelizm

Sosyotelizm, bireyin iletişim esnasında cep telefonuna odaklanarak etkileşimde bulunduğu kişiyi görmezden gelmesi olarak tanımlanır. (Schneider ve Hitzfeld, 2019) Bir diğer ifadeyle kişinin, etrafındaki kişileri görmezden gelmesine ve iletişimde kesilmelere yol açan bir eylemdir. (Çizmeci, 2017) Sosyotelizm kavramı, ilk defa Macquarie Sözlüğü tarafından oluşturulan bir kampanyaya yönelik düzenlenen bir toplantıda bir araya gelen söz bilimci ve yazarlarla birlikte belirlenmiştir. (Uğur ve Koç, 2015) İletişim sırasında cep telefonu ile ilgilenmesi sonucunda karşısındaki kişiden algısını kaçıran kişi sosyotelist ve sosyotelist olarak adlandırılan bireyin etkileşimi sürdürdüğü kişiyi sosyotelizme maruz bırakmasına yol açar. (Göksun, 2019) Sosyotelizme maruz kalan birey, dışlandığını, ihmal edildiğini düşünerek öfke duyar ve bu davranışı saygısızlık olarak algılar. (Aagaard, 2019; Hales vd., 2018) Sosyotelizm davranışı gösteren bireylerin ilişki memnuniyetinde ve yaşam doyumunda azalma, depresyon ve anksiyete gibi çeşitli olumsuz sonuçlarla ilişkilendirildiği araştırmalar mevcuttur. (McDaniel ve Coyne, 2016; Rotondi vd., 2017)

Cep telefonu bağımlılığının önemli etkisinin olduğu bilinen sosyotelizm davranışının yalnızlık ve somatizasyon değişkenleri arasındaki ilişkisinin incelendiği bu araştırmada, yalnızlık değişkeni ile negatif anlamlı ilişkinin olduğu ve sosyotelizm davranışını somatizasyonun anlamlı olarak yordadığı belirtilmiştir. (Ergün, Göksu ve Sakız, 2020; Ivanova vd., 2020) Üniversite öğrencilerinin katılımıyla yapılan bir diğer çalışmada ise, beş faktörlü kişilik özellikleri arasından nevrotik kişilik ve sorumluluk kişilik özelliklerinin sosyotelizm davranışını yordadığı belirlenmiştir. (Erzen, Odacı ve Yeniçeri, 2021)

2.1.1. 2.Sosyotelizm Türleri

Sosyotelizm davranışı; partner sosyotelizmi, yönetici sosyotelizmi ve ebeveyn sosyotelizmi olmak üzere üç durumda görülmektedir. Bir ilişki içerisinde bulunan bireyler arasında görülen sosyotelizm davranışı, çiftlerin birlikte vakit geçirdiği sırada partnerlerden birinin cep telefonuna odaklanması sonucunda çiftler arasındaki etkileşimin kesilmesi ile ortaya çıkar. (Robert ve David, 2016)

Bireyin, konuşmanın devam ettiği sırada sıklıkla cep telefonu ile ilgilenmesinden dolayı diğer partnerin dikkatinin dağılmasına yol açması olarak değerlendirmesine ve partnerler arası iletişimdeki memnuniyetin azalması ile ilişkilendirilmektedir. (Abeele, Hendrickson, Pollmann ve Ling, 2019) Yapılan bir araştırmada, partnerlerden birinin cep telefonuna odaklanması ile karşısındaki partnerini ihmal etmesi, görmezden gelinen kişinin dışlanmış hissetmesine, partnerinin daha az duyarlı olduğunu düşünmesi aracılığıyla ilişkide memnuniyetin azalmasıyla sonuçlandığı belirtilmiştir. (Beukeboom ve Pollmann, 2021) Partner sosyotelizmi ile ilişki memnuniyeti arasında negatif ilişkinin olduğunu inceleyen araştırmalar mevcuttur. (Amichai-Hamburger ve Etgar, 2016; McDaniel ve Drouin, 2019)

Yönetici ile çalışan arasında ortaya çıkan yönetici sosyotelizmi, yönetici pozisyonunda olan kişinin çalışan ile iletişimde bulunduğu esnada cep telefonu ile ilgilenmesini çalışanın fark etmesi ile gerçekleşir. (Robert ve David, 2020) Yönetici pozisyonundaki bireyin telefonu ile ilgilendiğini gören çalışan açısından işiyle ilişkili konularda aktif katılım göstermesinin ve yöneticiye duyulan güvenin azalması ile sonuçlanabilir. (Özdemir, 2020) Yapılan bir araştırmada, yöneticilerin sıklıkla telefonuna baktığını gören çalışanların konuşma esnasında yüksek derecede dışlanmış hissettiği sonucuna ulaşılmıştır. (Yasin, Bashir, Abeele ve Bartels, 2020) Bir diğer araştırmada ise, iş memnuniyeti düşük olan çalışanların daha yüksek derecede sosyotelizm puanı ile ilişkilendirildiği sonucuna ulaşılmıştır. (Yurtseven ve Duman, 2021)

Ebeveyn Sosyotelizmi, Anne, baba veya bakım verenler ile çocukları arasında ortaya çıkan ebeveynlerden birinin cep telefonuna dikkatini vermesiyle kesintiye uğrayan iletişim sonucunda çocuğun sosyotelizme maruz kalması ile ifade edilir. (Q. Bai, S. Bai, Dan, Lei ve Wang, 2020). Ebeveynleri tarafından sosyotelizme maruz kalması ile ihmal edildiğini hisseden çocuğun, ebeveynlerinden gördüğü telefon kullanım tutumlarına

benzer davranışlar gösterir. (Fu vd., 2020) Ebeveynlerin sosyotelizm davranışı göstermeleri, çocukları ile aralarındaki ilişkiden alınan memnuniyetinin azalması, problemlili telefon kullanımı ve internet bağımlılığı geliştirmesi ile ilişkilendirilmektedir. (Liu, Chen, Wang, Geng ve Lei, 2021; Niu vd., 2020)

2.1.2. Narsisizm

Narsisizm kavramı, Yunan mitolojinde yer alan, suda gördüğü yansımasına âşık olan ve imkânsız aşkından dolayı acı çeken Narkissos'un hikayesinden gelmektedir. (Yurdakul, Bostancı, 2016) Ellis, Yunan mitinde geçen bu hikâyeden esinlenerek ilk defa kullandığı terimi, bireyin var olan cinsel dürtülerini hayranlık olarak kendisine yöneltmesi şeklinde ifade etmiştir. (Oğuz, 2016) Freud, narsisizm teriminden “Cinsellik Teorisi üzerine Üç Makale” adlı çalışmasında bahsederek, sevgi nesnesini bireyin dış uyaranlar yerine kendisine yönlendirmesi olarak açıklamıştır. (akt. Quinodoz, 2016) Birincil ve ikincil narsisizm olarak iki gruba ayırarak açıkladığı narsisizmi, çocuğun sevgi nesnesini kendi benliğine yönlendirmesine birincil narsisizm ve gelişim sürecinde karşılaşılan engellenmelerin sonucunda kişinin daha öncesinde dış nesneye yönlendirdiği sevgi nesnesini tekrardan kendisine yöneltmesini de ikincil narsisizm olarak ifade eder. (akt. Demirci ve Ekşi, 2017) Kohut, erken çocukluk döneminde bakım verenleri tarafından ihtiyaçları doğrultusunda uygun bir şekilde karşılık alamadığı zaman çocuğun oluşturamadığı kendilik yapısını büyüklenmeci bir benlik geliştirmesi aracılığıyla karşılamaya çalıştığını belirtir. (akt.Schmidt, 2019) Kernberg, narsisizmi bakım verenlerin çocuklarına karşı tutarsız ve soğuk davranışlarda bulunması sonucunda çocuğun savunma mekanizmaları aracılığıyla bu durumu telafi etmeye çalışarak gerçekçi olmayan, büyüklenmeci bir kendilik yapısı oluşturması olarak açıklar. (akt.Yakeley, 2018) Sosyal öğrenme teorisine göre, bakım verenlerin çocuğun isteklerine sınırsız onay vermesi ve çocuğa aşırı değer biçilmesi gibi tutumları aracılığıyla görerek öğrenen çocuğun kendi benliğinin diğerlerinden daha üstün olduğuna dair inanç geliştirmesi olarak ifade eder. (akt. Şahin, Akın & Gülşen, 2015.)

Normal narsisizm ile patolojik narsisizm olarak iki grupta incelenen narsisizm, her bireyde var olan narsistik özelliklerin gelişimlerinin bir süreci olarak bozulmalarla karşılaşması veya bu süreci sorun yaşamadan geçirmesine göre isimlendirildiğini

belirtilir. (Atay, 2010) Normal narsisizm, özgüveni yüksek olan bireyin başarılarından dolayı gurur duyması, yaptığı hatalar ile ilgili öfke duyması ve çevresinden aldığı eleştirilere yönelik gösterdiği kabul ile kendi benliğini olduğu gibi kabul etmesidir. (Çoban ve İrmiş, 2018) Patolojik narsisizm ise, bireyin olumsuz özelliklerine dair algısı nedeniyle içinden kendilerine güvenmemelerine, değersiz hissetmelerine, eleştiriye karşı aşırı duyarlı olmalarına rağmen dışarıya karşı büyüklenmesi bir benlik göstermesi olarak ifade edilir. (Karaaziz ve Erdem Atak, 2013)

Narsistik kişilik bozukluğu DSM-5 tanı kriterlerinde; “özel biri olduğuna dair inanç gösterme, empati kurmaya yönelik eksiklik, başkalarına yönelik kıskanma durumu ve kıskanıldığına dair inanç, hak ettiği duygusu içinde olma, sınırsız başarı ve güç gibi düşüncelerle sürekli meşgul olma durumu, başkalarından çıkarları doğrultusunda faydalanma, başarıları konusunda büyüklenme ve başkalarına karşı saygısızca bir tutum içerisinde olma” olarak tanımlanır (Amerikan Psikiyatri Birliği [APB], 2013)

Patolojik narsisizm büyüklenmeci ve kırılgan kişilik olmak üzere iki alt boyuttan oluşmaktadır. (Maciantowicz ve Zajenkowski, 2018) Büyüklenmeci narsisizm, bireyin kendisi ile ilişkilendirdiği üstün olduğuna dair inancı ile çevresindeki kişilere karşı duyduğu aşırı kıskançlık hali ve beklentisinin olması, dikkatleri üzerine çekmeye dair istek duyması ve empati kurmada zorluk yaşaması özellikleri ile ilişkilendirilir. (Eldoğan, 2016) Büyüklenmeci narsistik kişilik özelliği gösteren bireyler, etrafındaki kişilerin dikkatlerini kendisine yönelmesini sağlamak amacıyla abartılı şekilde giyinişlerine dikkat eder ve yetenekli oldukları konuları diğerlerine göstererek kendileriyle övünürler. (Grapsas, Brummelman, Back ve Denissen, 2020) Kırılgan narsisizm ise, çekingen ve utangaç olmaya dair özelliklerle ilişkilendirilen bireyin yoğun düzeyde stres ve kaygı göstermeye yönelik yatkınlığın olması ile açıklanır. (Weiss ve Miller, 2018) Kırılgan narsistik kişilik özelliği ile ilişkilendirilen bireyin görünürde utangaç ve güvensiz özellikler sergilemesine rağmen temelde kendisiyle ilişkili büyüklenmeci bir tutum içerisindedirler. (Krizan ve Herlache, 2018) Kendisine yönelik negatif bir benlik algısına sahip olan kırılgan narsisizmin yakın ilişkilerinde ortaya çıktığı görülen yüksek derecede büyüklenmeci beklentilerinin olması açısından büyüklenmeci narsisizm ile benzerlik göstermektedir. (Elibol ve Tok, 2019)

Narsisizm ve toplumsal cinsiyet ilişkisini inceleyen araştırmalar incelendiğinde, narsisizm puanlarının erkeklerde daha yüksek sonuçlar gösterdiği ve narsisizmin alt boyutlarından kırılğan narsisizmin kadınlarda daha yüksek derecede olduğu değerlendirilmiştir. (Akgun ve Uysal, 2019) Genç yetişkinlerle yapılan bir diğer çalışma, kırılğan narsistik kişiliğin anlamlı olan yalnızlık değişkeni ile ilişkisinde yaşam doyumu düzeyi üzerinde negatif yönlü dolaylı etkisinin olduğuna dair sonuçlar elde edilmiştir. (Kealy, Woolgar ve Hewitt, 2022) Ergen bireylerle yapılan bir diğer araştırmada ise gizli narsisizm düzeyi yüksek olan bireylerin, saldırganlığın anlamlı ilişki içerisinde olduğu düşük düzeyde benlik saygısının aracılığıyla siber zorbalık davranışının görülmesinde anlamlı etkisinin olduğu bulunmuştur. (Fan, Chu, Zhang ve Zhou, 2019) Malezya ve Birleşik Krallık'ta yaşayan genç yetişkinlerle yapılan çalışmada, saldırganlık davranışı boyutlarından biri olan proaktif bir şekilde saldırganlık ile narsisizm düzeyinin yüksek olmasının anlamlı ilişkisinin olduğu belirlenmiştir. (Amad, Gray ve Snowden, 2021)

2.1.3.Gelişmeleri Kaçırma Korkusu

Gelişmeleri kaçırma korkusu, başkalarının kendi durumuna kıyasla daha ödüllendirici deneyimler yaşadığını düşünen bireyin, cep telefonundan sosyal medya uygulamalarına girerek takip ettiği kişilerin neler yaptığını öğrenmeye çalışması ve çevrimiçi olarak takipte kalmaya dair istek duyması sonucunda ortaya çıkan korku olarak ifade edilir. (Aydın, 2018) Birey, başkaları ile yaşayabileceği sosyal etkileşimi ve tatmin edici deneyimleri kaçırabileceğine yönelik sosyal kaygı yaşar. (Reyes vd., 2018) Kişi, ait olduğu sosyal çevresindeki kişilerin neler yaptığını ve güncel gelişmeleri takip etmeye çalışarak sosyal olarak dışlanacağına dair yaşadığı korkunun önüne geçerek uyum göstermeye çalışır. (Browne, Aruguete, McCutcheon ve Medina, 2018) Gelişmeleri kaçırma korkusunun, aktivitelere katılma fırsatının çeşitli olması nedeniyle aralarından seçim yapan bireyin katılamadığı seçenekteki aktivite için pişmanlık duyması, bağlantıda kalamaması nedeniyle ortaya çıktığını ifade eder. (Milyavskaya, Saffran, Hope ve Koestner, 2018) Birey, katılamadığı bir aktivitede geçmişteki deneyimlerine dayanarak arkadaşlarının eğlenceli vakit geçireceğine dair bir beklenti oluşturmaları yüksek derecede gelişmeleri kaçırma korkusunun ortaya çıkma olasılığını artırır. (Doğan, 2019)

Birey, gelişmeleri kaçıracığına dair yaşadığı kaygı sonucunda yoğun bir şekilde sosyal medya uygulamalarında çevrimiçi olarak bulunma eğilimi gösterir. (Alutaybi, Al-Thani, McAlaney ve Ali, 2020)

Problemlili İnternet ve sosyal medya kullanımıyla ilişkili olan gelişmeleri kaçırma korkusu, psikolojik ihtiyaçlar kapsamında ait olma ihtiyacı ile açıklanır. (Barry, Şidoti, Briggs, Reiter ve Lindsey, 2017; Lai, Altavilla, Ronconi ve Aceto, 2016) Sosyal medya uygulamaları beğeni, yorum ve sohbet başlatma özellikleri aracılığıyla bireylerin çevrimiçi ortamlarda tanıdığı ve tanımadığı kişilerle iletişim kurmasını, beğeni elde etmesini, kabul görmesini sağlayarak ilişki kurmasına olanak tanır. (Güney, 2017) Birey, sosyal medyasındaki içerik akışını devamlı güncelleyerek takip ettiği kişilerin sosyal yaşamları, ilgi alanları ile ilgili bilgi edinirken aidiyat duygusunu sürdürerek sosyal olarak dışlanacağına dair inancını kontrol eder. (Buglass, Binder, Betts ve Underwood, 2017) Akıllı telefonlardan sosyal medya uygulamalarına erişim kolaylığı bireyin bağlantı kurmasını ve ödüllendirici deneyimler yaşayarak psikolojik ihtiyaçlarını karşılayabilmesi sosyal medya kullanımını artırır. (Wegmann, Oberst, Stodt ve Brand, 2017) İhtiyaç tatmini yeterli düzeyde olmayan bireylerin artan sosyal medya kullanımı ile daha yüksek gelişmeleri kaçırma korkusu yaşadığı belirlenmiştir. (Beyens, Frison ve Eggermont, 2016)

Gelişmeleri kaçırma korkusu özerklik, yeterlilik ve ilişkiler olmak üzere psikolojik ihtiyaçlar kapsamında öz değerlendirme teorisi ile açıklanır. (Neumann, 2020) Bireyler, normal hayatında yeteri kadar karşılayamadığı temel psikolojik ihtiyaçlarını sosyal medya da etkileşim kurarak karşılamaya daha eğilimli olur. (Oberst, Wegmann, Stodt, Brand ve Chamarro, 2017) Kişi, gündelik hayatında sevgi eksikliği yaşaması ile sosyal medya da zaman geçirdiği anlar haricinde kendisini yalnız hissettiğini belirtir. (Uzun, Gözükara ve Bilgin, 2019) Birey, günlük hayatında ilişkilerinde yaşadığı eksikliği paylaşımda bulunarak tamamlamaya çalışır. (Sarıbay ve Durgun, 2019) Özerklik ve yetkinlik ihtiyacını karşılayamamış bireylerde, geri bildirimler yoluyla ödüllendirici deneyimler yaşayarak tatmin olması nedeniyle daha yaygın olarak gelişmeleri kaçırma korkusu görülür. (Odabaşı, 2019)

Lise öğrencileri ile yapılan bir araştırmada, cinsiyet faktörünün gelişmeleri kaçırma korkusu düzeyi üzerinde etkisinin incelenmesi sonucunda kız öğrencilerin erkek öğrencilerle karşılaştırıldığında daha yüksek düzeyde gelişmeleri kaçırma korkusu yaşadığı belirlenmiştir. (Kartol ve Peker, 2020) Bir diğer çalışmada ise, Covid-19 pandemisi döneminde bireylerin gelişmeleri kaçırma yönelik korkusunun çevrimiçi olarak sürdürülen etkinlikler nedeniyle devam ettiğini ve bireylerde dikkat kaybı, üretkenliğinin azalması üzerinde anlamlı etkisinin olduğu belirlenmiştir. (Hayran ve Anik, 2021)

2.1.4. Narsisizm, Gelişmeleri Kaçırma Korkusu, Sosyotelizm İlişkisi

Gelişmeleri kaçırma korkusu sosyotelizm üzerinde önemli yordayıcı etkiye sahiptir. (Tandon, Dhir, Talwar, Kaur ve Mäntymäki, 2022) Bireylerin, sosyal medya da uzun süreler geçirerek diğerleri ile sürekli olarak bağlantıda kalması yaşadığı dışlanacağı ve etkinlikleri takip edemeyeceğine dair kaygısı ile ilişkilendirilir. (Traş ve Öztemel, 2019) Birey, yüz yüze etkileşimde bulunduğu bir ortamda sıkılması nedeniyle arkadaşlarının o sırada eğlenceli vakit geçirebileceğini düşünerek ne yaptıklarını kontrol etmek amacıyla sosyal medyalarını kontrol etmesi sonucunda sosyotelizm davranışında bulunabilir. (Al-Saggaf, 2021) Ayrıca, birey sosyal etkileşim içeren etkinlikler sırasında utangaçlık hissetmemek veya ortamda bulunan bir diğer kişiyi görmezden gelmek amacıyla Facebook gibi çeşitli sosyal medya uygulamalarını kontrol ederek durumdan kaçınmaya çalışabilir. (Butt ve Arshad, 2021) Gelişmeleri kaçırma korkusu, bireylerin akıllı telefon bağımlılığı ve sosyal medya bağımlılığı gibi çeşitli davranışlar göstermesi üzerinde etkilidir. (Moore ve Craciun, 2021) Yüksek düzeyde gelişmeleri kaçırma korkusu yaşayan bireylerin yüksek derecede sosyotelizm davranışında bulunduğunu inceleyen araştırmalar mevcuttur. (Yam ve Kumcağız, 2020) Sosyal ağların imkân sağladığı dikkat çekici profil fotoğrafı koyma ve yazı yazma seçenekleriyle geniş kitlelere ulaşarak ideal benliğini gösterebilmesi narsisizm düzeyi yüksek olan bireylerde sosyal medya kullanımına dair motivasyon sağlar. (Singh, Farley ve Donahue, 2018)

Yapılan bir diğ er çalışmada, sosyal medya kullanımı üzerinde ilişkisinin olduğu gelişmeleri kaçırma korkusu düzeyinin yüksek olmasının yüksek derecede narsisizm düzeyi ile ilişkilendirildiğine dair sonuçlar bulunmuştur. (Servidio, Griffiths ve Demetrovics, 2021)

2.1.5. Sosyal Medya Bağımlılığı

Bireylerin hayatında önemli bir yere sahip olan sosyal medya, teknolojik gelişimlerin sağladığı avantajlar neticesinde birçok farklı insanın kolaylıkla sanal ortamlarda bir araya gelmesine fırsat sağlayarak etkileşimde bulunabildiği bir mecra haline gelmiştir. (Tutgun- nal ve Deniz, 2020) Sosyal medya, bireylerin görülmesini isteyeceği şekilde kendisini yansıtabildiği, ortak özelliklere sahip kişilerle sosyal bir ortam kurabileceği ve beğeniler aracılığıyla psikolojik doyum elde edebileceği  evrimi i platformlardır. (Güney ve Taştepe, 2020) Facebook, Twitter ve LinkedIn gibi çeşitlilik gösteren sosyal medya platformlarına bireylerin daha çok cep telefonları aracılığıyla erişim sağladığı ve gün içerisinde en az üç saatlerini internet kullanımında bulunarak geçirdiği belirlenmiştir. ( ift i, 2018) Türkiye’de internet kullanım oranının geçen yıla kıyasla %2,4 artarak %85 ‘e ulaştığı ve sosyal medya uygulamaları arasından en çok sırasıyla WhatsApp, Youtube ve Instagram kullanımının olduğu belirlenmiştir. (T  K, 2022) Sosyal medyanın aşırı kullanımının depresyon, anksiyete, tükenmişlik, gelişmeleri kaçırma korkusu ve bağımlılık riski oluşturduğunu inceleyen araştırmalar mevcuttur. (Dhir, Yossatorn, Kaur ve Chen, 2018; Van den Eijnden, Lemmens ve Valkenburg, 2016)

Sosyal medya bağımlılığı, sosyal medyada geçirilen uzun s relerin bireyin sosyal hayatında problemler yaratması, kullanımını azaltma konusunda güçlük yaşaması, kullanımının engellendiği bir durumla karşılaştığında öfke duyması ve olumsuzluk içeren duygularından kaçınmaya yönelik kullanımı ile ifade edilir. (Dalvi-Esfahani, Niknafs, Kuss, Nilashi ve Afrough, 2019) DSM-V te bir bozukluk tanımı olarak yer almayan, davranışsal bağımlılığa benzer özelliklerle ilişkilendirilen sosyal medya bağımlılığı internet bağımlılığı kapsamında bilgisayar ve alışveriş bağımlılığı gibi alt türlerinden biri olarak değerlendirilmektedir. (Aktan, 2018; Köse ve Doğan, 2019)

İnsanlar eğlence arayışı, boş zamanını geçirme, etkileşimde bulunma, gerçek dünyadaki problemlerden kaçış gibi çeşitli nedenlerle sosyal medya kullanımı ile psikolojik doyum sağlamaktadır. (Zolkepli, Kamarulzaman ve Kitchen, 2018) Yaşa, cinsiyete ve kişiliğe göre kullanım motivasyonları değişen sosyal medya uygulamalarından biri olan Facebook bireylerin bir gruba ait olma ihtiyacını karşılarken Instagram kendini ifade etme ve diğerleri hakkında bilgi edinme ihtiyacını karşılamak için kullanılabilir. (Kırçaburun, Alhabash, Tosuntaş ve Griffiths, 2020) Psikososyal ihtiyaçlara göre insanların sosyal medya uygulamalarını kullanım motivasyonları farklılık göstermektedir. (Alhabash ve Ma, 2017)

Sosyal medya bağımlılığının, algılanan sosyal destek ve yalnızlıkla ilişkili olduğunu inceleyen araştırmalar, insanların yalnızlık duygusundan bir kaçış olarak sosyal medyaya yöneldiği ve normalde iletişim kuramayacağı kişilerle sanal ortamda etkileşim kurabildiğini belirtmektedir. (Boursier, Gioia, Musetti ve Schimmenti, 2020; Thomas, Orme ve Kerrigan, 2020) Bireyin gündelik hayatında yeterli sosyal desteği alabileceği kişiler olmadığı zamanda sosyal medya aracılığıyla ortak bir noktada buluşabilmenin verdiği fırsatlar sosyal medya kullanımının artmasına ve sosyal medya bağımlılığı riskini arttırır. (Yıldız ve Koçak, 2020) Bir diğer araştırma, yaşam tatmini düzeyinin düşük olmasında bireylerin hayatlarında karşı karşıya kaldıkları stres ve zorluklarla bağlantılı olmasına ve sosyal medya bağımlılığının artması ile ilişkilendirildiğini belirtmiştir. (Longstreet ve Brooks, 2017) Yapılan çalışmada, bağlanma stillerinden güvensiz bağlanmanın birlikte etkisiyle bireylerin ilişki kurmaya yönelik kaygı yaşamaları ile ilişkilendirilen nevrotik kişiliğin sosyal medya bağımlılığını anlamlı yordadığı sonucuna ulaşılmıştır. (Blackwell, Leaman, Tramposch, Osborne ve Liss, 2017) Birey, Instagram, Facebook gibi sosyal medya uygulamalarında uzun süreler vakit geçirmesiyle iş ve okul hayatındaki sorumluluklarını yerine getiremeyerek performans düşüklüğüne neden olması ile kişilerarası çatışmalara yol açar. (Priyadarshini, Dubey, Kumar ve Jha, 2020; Zivnuska, J. Carlson, D. Carlson, R. Harris ve K. Harris, 2019)

2.1.6. Narsisizm, Sosyal Medya Bağımlılığı ve Sosyotelizm İlişkisi

Sosyal medya, bireylerin ideal benlik imajına yönelik filtreden geçirerek en iyi versiyonunu paylaştığı gönderi ve yorumlar aracılığıyla ideal benliklerini sergileme, popüler olma gibi çeşitli amaçlara hizmet eder. (Choi ve Sung, 2018) Narsisizm düzeyi yüksek olan bireylerin, sosyal medya platformlarında daha aktif olduğu, profil fotoğraflarını sıklıkla değiştirdiği, öz çekim fotoğraflarını daha fazla yayınladığı sonucuna ulaşılmıştır. (Moon, E. Lee, J. Lee, Choi ve Sung, 2016) Kadın katılımcılarla yapılan bir araştırmada, yalnız olan bireylerin sosyal medya hesaplarını gerçek benliğinden ziyade narsistik benlik sunumuna yönelik kullanımları ile elde ettikleri sosyal desteğin aracı etkisiyle bireylerin öznel iyi oluşu ile anlamlı ilişkisinin olduğu belirtilmiştir. (Yu ve Kim, 2020) Bireyin, sosyal medya da diğerlerinin dikkatini üzerine çekmek amacıyla paylaşımında bulunduğu kendisiyle ilişkili fotoğraf ve yazılarla çeşitli narsistik hedeflerine ulaşmaya yönelik geçirdiği uzun süreler problemlili sosyal medya kullanımı ile ilişkilendirilir. (Hawk, van den Eijnden, van Lissa ve ter Bogt, 2019) Bireylerin, yeni bir kimlik oluşturmaya çalışmasıyla sosyal medyada geçirdikleri uzun süreler, sosyal ortamlarda diğerleriyle vakit geçirmek yerine dikkatini oluşturdıkları ideal benliklerini devam ettirmeye yöneltmesi sosyotelizm davranışın ortaya çıkmasıyla ilişkilendirilebilir. (Guazzini, Duradoni, Capelli ve Meringolo, 2019) Yoğun bir şekilde kullanımı görülen sosyal medya uygulamalarının bireylerde sosyotelizm davranışının görülmesiyle ilişkilendirildiği görülmektedir. (Yam ve İlhan, 2020)

2.2. Literatür Taraması

Bu araştırmada narsisizm ile sosyotelizm arasındaki ilişkide gelişmeleri kaçırma korkusu ve sosyal medya bağımlılığının aracı rolünü incelemek amaçlanmaktadır. Bu kapsamda sosyotelizm ile ilişkili yapılan araştırmalara literatür çerçevesinde değinilecektir.

Üniversite öğrencileri ile yapılan, sosyotelizm davranışı üzerinde ilişkili olabileceği düşünülen faktörlerin incelendiği araştırma da gelişmeleri kaçırma korkusu ve sosyal medya bağımlılığının anlamlı ilişkisinin olduğuna dair bulgular elde edilmiştir. (Chi, T. Tang ve E. Tang, 2022) Sosyotelizm ile arasındaki ilişkiyi incelemek amacıyla cep telefonu bağımlılığı, kişilerarası yeterlilik gibi faktörler hemşirelerle yapılan bir diğer çalışmada incelendiğinde, cep telefonu bağımlılığı ile sosyotelizm arasında belirlenen pozitif anlamlı ilişkinin bireylerin kişilerarası yeterlilik düzeyi azaldıkça sosyotelizm davranışının arttığı bulunmuştur. (Han, Park ve Kim, 2022) Sosyal medya bağımlılığı ile gelişmeleri kaçırma korkusu arasında ilişkinin anlamlı olup olmadığını incelemek amacıyla üniversite öğrencileri ile yapılan çalışmanın sonucunda anlamlı olarak gelişmeleri kaçırma korkusunun yordadığı belirlenmiştir. (Koçak ve Traş, 2021)

Narsisizmin alt boyutları olan büyüklenmeci ve kırılğan narsisizm ile sosyotelizm ilişkisine dair yapılan araştırma bulguları sonucunda kırılğan narsisizm puanının yüksek olması daha yoğun sosyotelizm davranışının görülmesiyle ilişkilendirildiği tespit edilmiştir. (Grieve ve March, 2021) Sosyotelizm davranışı gösteren ebeveynlerden biri olan babanın internet ile ilişkili bağımlılıklar gösteren ergen bireyler ile arasında anlamlı olan ilişkiye aracılık eden yalnızlık düzeyinin narsisizm düzeyi yüksek olan ergenlerde sosyotelizm ilişkisine dair aracılık etkisinin azaldığı belirlenmiştir. (Wang vd., 2022) Kırılğan narsisizm düzeyi yüksek olan bireylerin yüz yüze diğerleri ile etkileşim kurmada yaşadığı kaygı nedeniyle sosyal medya aracılığıyla iletişim kurmaya yönelmesi kırılğan narsisizm ile sosyal medya da geçirilen süre ve paylaşım sıklığı arasında ilişkinin varlığı belirlenmiştir. (Fegan ve Bland, 2021)

3. YÖNTEM VE BULGULAR

3.1. Araştırma Modeli

Narsisizm ile sosyotelizm arasındaki ilişkide gelişmeleri kaçırma korkusu ve sosyal medya bağımlılığının aracı rolünün inceleneceği bu çalışmada ilişkisel araştırma modeli kullanılmıştır.

3.2. Araştırma Grubu

Araştırma, 274 Kadın (%71,5) ve 109 (%28,5) erkek olmak üzere 383 katılımcıdan oluşmaktadır. Araştırmaya 401 kişi katılım gösterdi ve katılımcıların yaşları 18 ile 73 arasında değişim göstermektedir. Çalışmanın örneklemi, çalışmaya katılmayı gönüllü olarak kabul eden, Türkiye’de yaşayan, sosyal medya ve akıllı telefon kullanan kişilerden oluşmaktadır. Bu kapsamda, katılım koşullarını sağlamayan 12’si kadın ve 6’sı erkek olmak üzere 18 katılımcı örneklemden çıkartılmıştır. Katılımcıların yaş ortalamaları 32,03 (Ss=10,54) tür. Araştırmanın verileri için katılımcılara, Nisan-Mayıs 2022 tarihleri arasında Google formlar aracılığıyla online platformlar üzerinden ulaşılmıştır.

3.3. Veri Toplama Araçları

Bu çalışmada veri toplama aracı olarak; araştırmacı tarafından hazırlanan Sosyodemografik Bilgi Formu, Genel Sosyotelist Olma ve Sosyotelizme Maruz Kalma Ölçeği, Gelişmeleri Kaçırma Korkusu Ölçeği, Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği-Yetişkin Formu ve Narsistik Kişilik Envanteri kullanılmıştır.

3.3.1. Sosyodemografik Bilgi Formu

Araştırmaya katılan katılımcıların demografik bilgilerini ve araştırmaya katılım şartı olan sosyal medya kullanıyor olma ile akıllı telefonunun olup olmadığını belirleyebilmek amacıyla hazırlanan formdur. Yaş, cinsiyet, yaşadığı il, “sosyal medya kullanıyor musunuz?”, “sosyal medya uygulamalarından hangilerini kullanıyorsunuz?”, “sosyal medya uygulamalarına hangi cihaz türünden erişiyorsunuz?”, “akıllı telefon kullanıyor musunuz?” maddelerini içeren toplamda yedi soru sorulmuştur.

3.3.2. Genel Sosyotelist Olma ve Sosyotelizme Maruz Kalma Ölçeği

Bu ölçek, Chotpitayasunondh ve Douglas (2018) tarafından bireylerin sosyotelizm davranışını ölçmek amacıyla geliştirilmiştir ve Göksun (2019) tarafından Türkçe’ye uyarlama çalışması yapılmıştır. Sosyotelist Olma Ölçeği 4 alt boyut ve 15 maddeden, Sosyotelizme Maruz Kalma ölçeği ise 3 alt boyut ve 22 maddeden oluşmaktadır. Ölçek, yedili likert tipindedir. (1= Asla, 2= Nadiren, 3= Ara sıra, 4= Bazen, 5= Sık sık, 6= Genellikle, 7= Daima) Araştırmaya katılan katılımcıların Genel Sosyotelist olma ölçeğinden alınabilecekleri en düşük puan 15 ve en yüksek puan 105’tir. Bu ölçekten alınan toplam puan arttıkça bireyin sosyotelizm davranışının da arttığı bilgisine ulaşılmaktadır. Sosyotelist olma ölçeğinin Cronbach Alfa değeri 0.86 ve alt boyutların ise Cronbach Alfa değerleri sırasıyla 0.78, 0.74, 0.84 ve 0.73’tür. Sosyotelizme maruz kalma ölçeğinin Cronbach Alfa değeri 0.87 ve alt boyutlarının Cronbach Alfa değerleri sırasıyla 0.83, 0.92 ve 0.83’tür. Bu araştırma kapsamında sosyotelist olma ölçeği geneli için elde edilen Cronbach Alfa güvenirlik katsayısı 0,92 ve sosyotelizme maruz kalma ölçeğin geneli için Cronbach Alfa değeri 0,95 tir. Sosyotelist olma ölçeği alt boyutlarının Cronbach Alfa değerleri sırasıyla 0.87, 0.91, 0.93 ve 0.86’dır. Sosyotelizme maruz kalma ölçeği alt boyutlarının Cronbach Alfa değerleri sırasıyla 0.94, 0.97 ve 0.93’tür. Ölçeğe ilişkin örnek maddeler Ek-B4’te gösterilmektedir.

3.3.3. Gelişmeleri Kaçırma Korkusu Ölçeği

Przybylski vd. (2013) tarafından geliştirilen ölçeğin Gökler, vd. (2016) tarafından Türkçeye uyarlama çalışması yapılmıştır. Gelişmeleri Kaçırma Korkusu Ölçeği, tek boyut ve toplamda 10 maddeden oluşmaktadır. Ölçeğin her bir maddesi 1 ile 5 puan (1=hiç doğru değildir, 5=aşırı şekilde doğrudur) arasında puanlandırılmaktadır. Araştırmaya katılan katılımcıların bu ölçekten alabilecekleri en düşük puan 10 ve en yüksek puan 50 olarak ifade edilmektedir. Bu ölçekten alınan toplam puan arttıkça bireyin gelişmeleri kaçırma korkusu göstermeye dair olasılığı artmaktadır. Ölçeğin Cronbach Alfa katsayısı 0.81'dir. Bu araştırma kapsamında elde edilen Cronbach Alfa güvenirlik katsayısı 0,83'tür. Ölçeğe ilişkin örnek maddeler Ek-B2'de gösterilmektedir.

3.3.4. Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği-Yetişkin Formu

Bu ölçek, yetişkinlerin sosyal medya bağımlılık düzeylerini belirlemek için Şahin ve Yağcı (2017) tarafından geliştirilmiştir. Sanal tolerans ve sanal iletişim olmak üzere iki alt boyut ve toplamda 20 maddeden oluşan ölçek 5'li likert tipindedir. Ölçeğin geneli için Cronbach Alfa değeri 0,94; alt boyutlardan sanal tolerans 0,92 ve sanal iletişim 0,91'dir. Ölçekte yer alan 5 ve 11. maddeler olumsuz ifadeler içerdiği için ters kodlanmıştır. Ölçekten alınabilecek en yüksek puan 100 ve en düşük puan ise 20'dir. Bu araştırma kapsamında Ölçeğin geneli için elde edilen Cronbach Alfa güvenirlik katsayısı 0,90'dır. Ölçeğin alt boyutlarının Cronbach Alfa değerleri sırasıyla 0,84 ve 0,86'dır. Ölçeğe ilişkin örnek maddeler Ek-B1'de gösterilmektedir.

3.3.5. Narsistik Kişilik Envanteri (NKE)

Bu ölçek, Ames, Rose ve Anderson (2006) tarafından geliştirilmiştir ve Atay (2009) tarafından Türkçe'ye uyarlama çalışması yapılmıştır. Ölçek toplamda 16 maddeden oluşmaktadır. Cronbach Alfa değeri 0.65'tir. Ölçekte yer alan maddelerden biri olan 8. maddenin düşük korelasyon gösterdiği belirtilmiştir. Bu araştırma kapsamında elde edilen Cronbach Alfa güvenirlik katsayısı 0,69'dır. Ölçeğe ilişkin örnek maddeler Ek-B3'te gösterilmektedir.

3.4. Araştırmanın Uygulanması

Araştırmaya, Beykoz Üniversitesi Etik Kurulu'na Mart 2022 tarihinde yapılan başvuru sonucunda alınan etik kurul onay tarihinden itibaren başlanarak hedeflenen katılımcı sayısına ulaşılan Mayıs 2022 tarihine kadar devam edilmiştir. Çalışmada, Google formlar aracılığıyla oluşturulan online anket yoluyla Instagram ve WhatsApp gibi online platformlar aracılığıyla katılımcılara ulaşılarak veriler toplanmıştır.

3.5. Verilerin Değerlendirilmesi

Araştırmaya toplamda 401 kişi katılmış olup katılım koşullarını sağlamayan 12'si kadın ve 6'sı erkek olmak üzere toplamda 18 kişi veri setinden çıkarılmıştır. Araştırma verileri incelendiğinde kayıp değere rastlanmamıştır. Böylelikle, örneklem sayısı 383 olarak belirlenmiştir. Veriler SPSS 26 paket programı kullanılarak analiz edilmiştir.

İlk olarak, normallik varsayımını değerlendirmek amacıyla çarpıklık (skewness) ve basıklık (kurtosis) değerleri, Kolmogorov-Smirnov testi, histogram ve Q-Q plot grafikleri incelenmiştir. Bu değerlendirmenin sonucunda normallik varsayımının sağlanmadığı tespit edilmiştir. Değişkenler arasındaki ilişkiyi incelemek için Spearman korelasyon analizi, cinsiyet farklarını belirlemek için Man Whitney U testi ve aracılık etkisini incelemek için SPSS Process eklentisi (Model 6) kullanılmıştır. Araştırmada dolaylı etki, toplam etki ve doğrudan etki değerlerini belirlemek amacıyla kullanılan regresyon temeline dayanan SPSS Process eklentisinde yer alan model 6, %95 güven aralığı ve 5000 bootstrap örnekleme şeklinde oluşturulmuştur. Araştırmada yer alan ölçeklerin güvenilirliğini test etmek amacıyla Cronbach Alpha değerleri hesaplanmıştır.

3.6. Araştırmanın Sınırlılıkları

Araştırmada veri toplamak amacıyla kullanılan ölçekler, araştırmaya katılım gösteren kişilerin öz değerlendirmesi yoluyla doldurulduğu için katılımcıların verdikleri yanıtlarla sınırlıdır.

3.7. BULGULAR

3.7.1. Katılımcıların Demografik Bilgilerine İlişkin Frekans Tablosu

Araştırmaya katılan katılımcıların sosyodemografik bilgi formunda yer alan sorulara ilişkin demografik özelliklerinin frekans ve yüzde değerleri Tablo 1’de gösterilmektedir.

Tablo 3. 1. Katılımcıların Demografik Bilgilerinin Frekans Tablosu

Değişkenler			n	%
Cinsiyet	Erkek		109	28,5
	Kadın		274	71,5
Yaş	18-27		167	43,6
	28-37		113	29,5
	38-47		63	16,4
	48-100		40	10,4
Sosyal Medya Kullanımı	Medya	Facebook	175	16,3
		Youtube	307	28,6
		Twitter	183	17,0
		Instagram	335	31,2
		LinkedIn	58	5,4
		Diğer	16	1,5
Sosyal Medya Erişim		Bilgisayar	57	9,9
		Laptop	112	19,4
		Tablet	28	4,9
		Akıllı Telefon	380	65,9

n değeri sosyal medya kullanımı ve sosyal medya erişim değişkenleri için örneklemin hacmini geçmektedir.

Katılımcıların 109’u erkek (%28,5) ve 274’ü (%71,5) kadındır. Araştırmaya toplamda 383 kişi katılmıştır. Katılımcıların yaş aralığı 18-73 arasında değişmektedir. Katılımcıların yaş ortalamaları 32,03 (S.S.=10,54) tür. 18 ile 27 yaş aralığında 167 (%43,6), 28 ile 37 yaş aralığında 113 (%29,5), 38 ile 47 yaş aralığında 63 (%16,4) ve 48 yaş üstü 40 (10,4) katılımcı araştırmaya katılmıştır. Katılımcıların sosyal medya uygulamalarını kullanımı incelendiğinde; %31,2 (n=335) Instagram, %28,6 (n=307) YouTube, %16,3 (n=175) Facebook, %17 (n=183) Twitter, %5,4 (n=58) LinkedIn ve %1,5 (n=16) diğer uygulamaları kullandığı görülmektedir.

Katılımcıların %65,9 (n=380) akıllı telefon, %19,4 (n=112) laptop, %4,9 (n=28) tablet ve % 9,9 (n=57) bilgisayar aracılığıyla sosyal medya uygulamalarına erişim sağladığı görülmektedir. Katılımcıların tamamı sosyal medya ve akıllı telefon kullandığını belirtmiştir.

3.7.2. Araştırma Değişkenlerine Dair Tanımlayıcı Bulgular

Araştırmada, Genel Sosyotelist Olma Ölçeği, Gelişmeleri Kaçırma Korkusu Ölçeği, Narsistik Kişilik Envanteri, Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği-Yetişkin formu ve Genel Sosyotelizme Maruz Kalma ölçeklerinden katılımcıların aldıkları puanların maksimum ve minimum değerleri, ortalama, standart sapma, çarpıklık ve basıklık değerleri Tablo 2’ de belirtilmektedir.

Tablo 3. 2. Araştırma Değişkenlerine dair Tanımlayıcı İstatistik Sonuçları

	N	Min-Max	Ort.	S.S.	Çarpıklık Katsayısı	Basıklık Katsayısı
GSOO	383	15-105	39,31	17,84	1,44	2,25
GKK	383	10-44	21,44	7,07	0,4	-0,16
NKE	383	0-23	7,44	5,32	0,59	-0,54
SMBÖ-YF	383	20-94	44,78	13,71	0,56	0,22
GSMKO	383	22-154	69,64	28,73	0,50	-0,10

GKK: Gelişmeleri kaçırma Korkusu, NKE: Narsistik Kişilik Envanteri, SMBÖ-YF: Sosyal Medya Bağımlılık Ölçeği-Yetişkin Formu, GSOO: Genel Sosyotelist Olma Ölçeği, GSMKO: Genel Sosyotelizme Maruz Kalma Ölçeği

Genel Sosyotelist Olma Ölçeğine ilişkin puan ortalaması 39,31 ($\pm 17,84$), 15-105 aralığındadır. Gelişmeleri kaçırma korkusu ölçeğine ilişkin puan ortalaması 21,44 ($\pm 7,07$), 10-44 aralığındadır. Narsistik kişilik envanterine ilişkin puan ortalaması 7,44 ($\pm 5,32$), 0-23 aralığındadır. Sosyal medya bağımlılığı ölçeği-yetişkin formuna ilişkin puan ortalaması 44,78 ($\pm 13,71$), 20-94 aralığındadır. Genel sosyotelizme maruz kalma ölçeğine ilişkin puan ortalaması 69,64 ($\pm 28,73$), 22-154 aralığındadır.

3.7.3. Değişkenler Arasındaki İlişkilere İlişkin Bulgular

Katılımcıların sosyotelist olma ve sosyotelizme maruz kalma, gelişmeleri kaçırma korkusu, narsisizm ve sosyal medya bağımlılığı arasındaki ilişkiyi incelemek amacıyla Sperman korelasyon analizi yapılarak Tablo 3'te gösterilmiştir.

Tablo 3.3. Araştırmada Yer Alan Değişkenler Arasındaki İlişkiler

	1	2	3	4	5
N	1				
GKK	.15**	1	.45**	.48**	.25**
GSO	.10*		1		.43**
SMB	.10*		.65**	1	
GSMK	.02	.25**		.34**	1

GKK: Gelişmeleri Kaçırma Korkusu, GSO: Genel Sosyotelist Olma, GSMK: Genel Sosyotelizme Maruz Kalma, N: Narsisizm, SMB: Sosyal Medya Bağımlılığı; * $p < .05$, ** $p < .01$, $N=383$

Yapılan Sperman korelasyon analizi sonucunda, narsisizm ile sosyotelizm arasında istatistiksel olarak pozitif yönde düşük düzeyde anlamlı bir ilişki bulunmaktadır. ($r=.10$; $p < .05$). Gelişmeleri kaçırma korkusu ile narsisizm arasında istatistiksel olarak pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. ($r=.15$, $p < .01$) Gelişmeleri kaçırma korkusu ile sosyotelizm arasında istatistiksel olarak pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir. ($r=.45$, $p < .01$) Narsisizm ile sosyotelizme maruz kalma arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. ($r=.02$, $p > .05$) Sosyotelizm ile sosyotelizme maruz kalma arasında istatistiksel olarak pozitif yönde anlamlı bir ilişki bulunmaktadır. ($r=.43$, $p < .01$)

Narsisizm ile sosyal medya bağımlılığı arasında istatistiksel olarak pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir. ($r=.10$, $p < .05$) Sosyal medya bağımlılığı ile sosyotelizm arasında istatistiksel olarak pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. ($r=.65$, $p < .01$) Gelişmeleri kaçırma korkusu ile sosyal medya bağımlılığı arasında istatistiksel olarak pozitif yönde anlamlı bir ilişki bulunmuştur. ($r=.48$, $p < .01$)

Gelişmeleri kaçırma korkusu ile sosyotelizme maruz kalma arasında istatistiksel olarak pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. ($r=.25$, $p<.01$) Sosyal medya bağımlılığı ile sosyotelizme maruz kalma arasında istatistiksel olarak pozitif yönde anlamlı bir ilişki bulunmaktadır. ($r=.34$, $p<.01$)

3.7.4. Gelişmeleri Kaçırma Korkusu, Sosyal Medya bağımlılığı, Sosyotelizme Maruz Kalma, Narsisizm ve Sosyotelizme İlişkin Cinsiyet farklılıkları

Araştırmaya katılan katılımcıların gelişmeleri kaçırma korkusu, sosyotelist olma, sosyotelizme maruz kalma, sosyal medya bağımlılığı ve narsisizm puanlarının cinsiyete göre anlamlı bir fark gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla Mann Whitney U- testi uygulanarak Tablo 4'te gösterilmektedir.

Tablo 3.4. Narsisizm, Gelişmeleri Kaçırma Korkusu, Sosyal Medya Bağımlılığı, Sosyotelizm ve Sosyotelizme Maruz Kalma İlişkin Cinsiyet Farklılıkları

Değişkenler	Cinsiyet	N	$\bar{x}$ sıra	Σ sıra	U	Z	p
N	Kadın	274	185,35	50786,00	13111,000	-1,868	.062
	Erkek	109	208,72	22750,00			
GKK	Kadın	274	192,99	52880,00	14661,000	-,279	.781
	Erkek	109	189,50	20656,00			
GSO	Kadın	274	191,71	52527,50	14852,500	-,082	.093
	Erkek	109	192,74	21008,50			
SMB	Kadın	274	194,27	53229,50	14311,500	-,636	.525
	Erkek	109	186,30	20306,50			
GSMK	Kadın	274	197,88	54219,00	13322,000	-1,648	.099
	Erkek	109	177,22	19317,00			

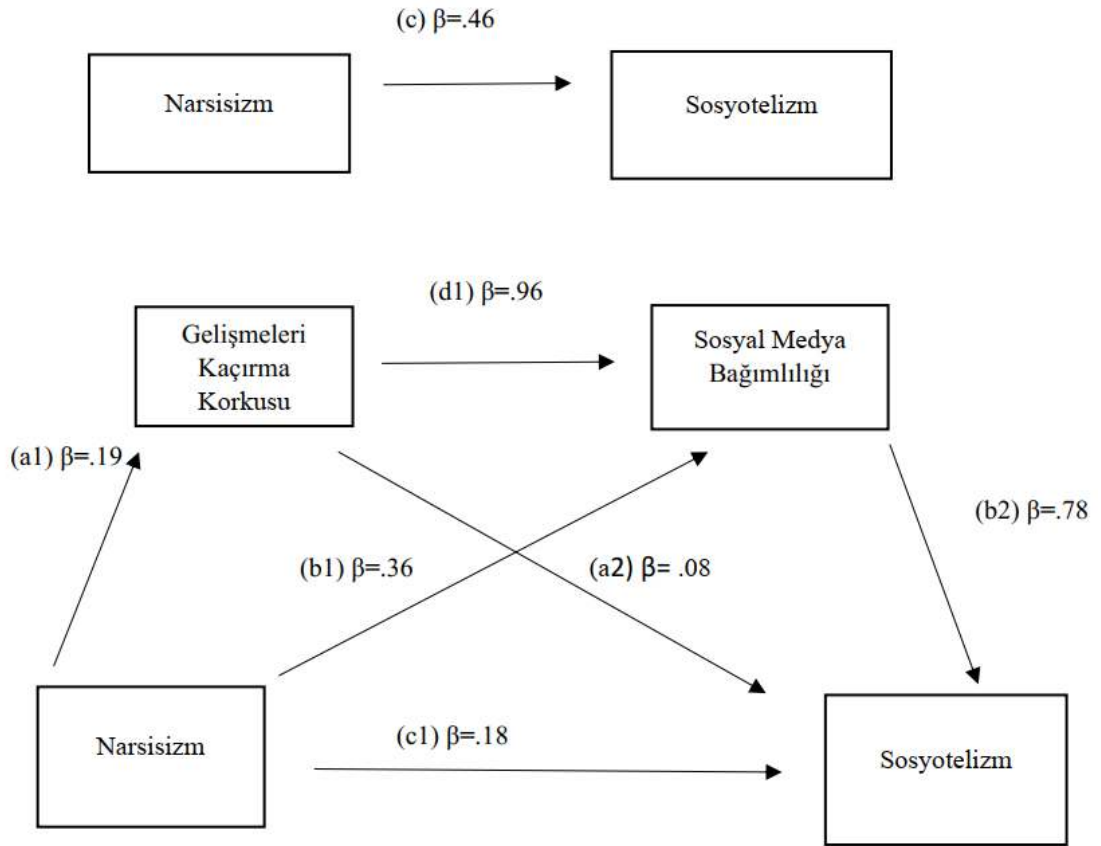
N: Narsisizm, GKK: Gelişmeleri Kaçırma Korkusu, GSO: Genel Sosyotelist Olma, GSMK: genel Sosyotelizme Maruz Kalma, SMB: Sosyal Medya Bağımlılığı, N=383

Yapılan analiz sonucu incelendiğinde, narsisizm puanı ile cinsiyet grupları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır. ($U=13111,000$ $p>.05$) Sosyotelizm puanı ile cinsiyet grupları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır. ($U=14852,500$ $p>.05$) Sosyal medya bağımlılığı puanı ile cinsiyet grupları arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır. ($U=14311,500$ $p>.05$)

Gelişmeleri kaçırma korkusu ile cinsiyet grupları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır. ($U=14661,000$ $p>.05$) Sosyotelizme maruz kalma puanı ile cinsiyet grupları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır. ($U=13311,000$ $p>.05$) Bu sonuçlar incelendiğinde; narsisizm, gelişmeleri kaçırma korkusu, sosyal medya bağımlılığı, sosyotelizm ve sosyotelizme maruz kalma puanları üzerinde cinsiyete bağlı farklılıklar görülmediği tespit edilmiştir.

3.7.5. Narsisizm, Gelişmeleri Kaçırma Korkusu, Sosyal Medya Bağımlılığı, Sosyotelizme İlişkin Aracı Etki Analizi

Narsisizmin (X) sosyotelizm (Y) ilişkisinde gelişmeleri kaçırma korkusu (M1) ve Sosyal medya bağımlılığının (M2) aracı rolünün etkisine dair yapılan analize ilişkin model şekil 1’de gösterilmektedir.

Şekil 3.1. Narsisizm ile Sosyotelizm Arasındaki İlişkide Gelişmeleri Kaçırma Korkusu ve Sosyal Medya Bağımlılığının Aracı Rolü

Narsisizmin sosyotelizm üzerindeki toplam etkisine ilişkin sonuçlar Tablo 5'te gösterilmektedir.

Tablo 3. 5. Narsisizmin Sosyotelizme Etkisi

Bağımsız Değişken	Bağımlı Değişken: Sosyotelizm							Model Özeti		
	B	S.H	β	t	p	Alt Sınır ^a	Üst Sınır ^a	R ²	F	p
Narsisizm	.468	.169	.140	2.759	.006	.134	.802	.019	7.615	.006

* p<.05, **p<.01, ^a %95 Güven Aralıkları (GA)

Yapılan analiz sonucu incelendiğinde, narsisizmin sosyotelizm üzerindeki toplam etkisinin pozitif yönde anlamlı olduğu bulunmuştur. (β =.468, %95 GA [.134-.802], p<.01) Narsisizm sosyotelizm üzerindeki değişimin % 1.9'unu açıklamaktadır. (F=7.61, p<.01, R²=.019) Narsisizm sosyotelizm anlamlı bir şekilde yordadığı belirlenmiştir. (β =.14, p<.01)

Narsisizmin gelişmeleri kaçırma korkusu üzerindeki etkisine ilişkin analiz sonucu Tablo 6'da gösterilmektedir.

Tablo 3. 6. Narsisizmin Gelişmeleri Kaçırma Korkusuna Etkisi

Bağımsız Değişken	Bağımlı Değişken: Gelişmeleri Kaçırma Korkusu							Model Özeti		
	B	S.H	β	t	p	Alt Sınır ^a	Üst Sınır ^a	R ²	F	p
Narsisizm	.196	.067	.147	2.916	.003	.063	.328	.021	8.507	.003

*p<.05, **p<.01, ^a %95 Güven Aralıkları (GA)

Yapılan analiz sonucunda, narsisizmin gelişmeleri kaçırma korkusu üzerindeki doğrudan etkisi pozitif yönde anlamlı olduğu bulunmuştur. (β =.196, %95 GA [.063-.328], p<.01) Narsisizm gelişmeleri kaçırma korkusu üzerindeki değişimin %2.1'ini açıklamaktadır. (F=8.507, p<.01, R²=.021) Narsisizmin gelişmeleri kaçırma korkusunu anlamlı bir şekilde yordadığı bulunmuştur. (β =.14, p<.01)

Narsisizm ile gelişmeleri kaçırma korkusunun sosyal medya bağımlılığı üzerindeki etkisine ilişkin sonuçlar tablo 7’de gösterilmektedir.

Tablo 3. 7. Narsisizm ile Gelişmeleri Kaçırma Korkusunun Sosyal Medya Bağımlılığına Etkisi

Bağımsız Değişkenler	Bağımlı Değişken: SMB							Model Özeti		
	B	S.H	β	t	p	Alt Sınır ^a	Üst Sınır ^a	R ²	F	p
Narsisizm	.080	.115	.031	.701	.483	-.146	.307			
								.252	64.093	.000
GKK	.962	.086	.496	11.072	.000	.791	1.133			

*p<.05, **p<.01, ^a%95 Güven Aralıkları (GA), GKK: Gelişmeleri Kaçırma Korkusu, SMB: Sosyal Medya Bağımlılığı

Yapılan analiz sonucunda, narsisizmin sosyal medya bağımlılığı üzerindeki doğrudan etkisinin anlamlı olmadığı bulunmuştur. (β =.080, %95 GA [-.146-.307], p>.05) Gelişmeleri kaçırma korkusunun sosyal medya bağımlılığı üzerindeki doğrudan etkisinin pozitif yönde anlamlı olduğu bulunmuştur. (β =.962, %95 GA [.791-1.133], p<.01) Sosyal medya bağımlılığının %25.2’si gelişmeleri kaçırma korkusu ve narsisizm tarafından açıklandığı belirlenmiştir. (F=64.093, p<.01, R²=.252) Gelişmeleri kaçırma korkusunun sosyal medya bağımlılığını anlamlı bir şekilde yordadığı tespit edilmiştir. (β =.49, p<.01) Narsisizmin sosyal medya bağımlılığını anlamlı yordamadığı tespit edilmiştir. (β =.03, p>.05)

Narsisizm, gelişmeleri kaçırma korkusu ve sosyal medya bağımlılığının sosyotelizm üzerindeki etkisine ilişkin sonuçlar tablo 8’de gösterilmektedir.

Tablo 3. 8. Narsisizm, Gelişmeleri Kaçırma Korkusu ve Sosyal Medya bağımlılığının Sosyotelizme Etkisi

Bağımsız Değişkenler	Bağımlı Değişken: Sosyotelizm							Model Özeti		
	B	S.H	β	t	p	Alt Sınır ^a	Üst Sınır ^a	R ²	F	p
Narsisizm	.184	.124	.055	1.480	.139	-.060	.430			
GKK	.368	.108	.146	3.411	.000	.156	.580	.485	119.221	.000
SMB	.784	.055	.602	14.148	.000	.675	.893			

*p<.05, **p<.01, ^a%95 Güven Aralıkları (GA), GKK: Gelişmeleri Kaçırma Korkusu, SMB: Sosyal Medya Bağımlılığı

Yapılan analiz sonucunda, narsisizmin sosyotelizm üzerindeki doğrudan etkisinin anlamlı olmadığı bulunmuştur. (β =.184, %95 GA [-.060-.430], p >.05) Gelişmeleri kaçırma korkusunun sosyotelizm üzerindeki doğrudan etkisinin pozitif yönde anlamlı olduğu bulunmuştur. (β =.368, %95 GA [.156-.580], p <.01) Sosyal medya bağımlılığının sosyotelizm üzerindeki doğrudan etkisinin pozitif yönde anlamlı olduğu bulunmuştur. (β =.784, %95 GA [.675-.893], p <.01) Sosyotelizmin %48.5’inin gelişmeleri kaçırma korkusu, narsisizm ve sosyal medya bağımlılığı tarafından açıklandığı belirlenmiştir. (F =119.221, p <.01, R^2 =.485) Gelişmeleri kaçırma korkusu sosyotelizmi anlamlı bir şekilde yordadığı bulunmuştur. (β =.14, p <.01) Sosyal medya bağımlılığının sosyotelizmi anlamlı bir şekilde yordadığı belirlenmiştir. (β =.60, p <.01)

Narsisizm ile sosyotelizm arasındaki ilişkide gelişmeleri kaçırma korkusu ve sosyal medya bağımlılığının aracı rolüne dair toplam etki, doğrudan etki ve dolaylı etkisine ilişkin sonuçlar Tablo 9’da gösterilmektedir.

Tablo 3. 9. Sıralı Çoklu Aracılığa Ait Toplam, Dolaylı, Doğrudan Etki Sonuçları

Etki	β	SH	t	p	Alt limit ^a	Üst Limit ^a
Toplam etki	.468	.169	2.759	.006	.134	.802
Doğrudan etki	.184	.124	1.480	.139	-.060	.430
Toplam dolaylı etki	.283	.132			.038	.556
Dolaylı etki (X-M1-Y)	.072	.037			.014	.160
Dolaylı etki (X-M2-Y)	.063	.095			-.121	.250
Dolaylı etki (X-M1-M2-Y)	.148	.057			.044	.269

*p<.05, ^a %95 Güven Aralıkları (GA)

Aracı değişkenin etkisi incelemek amacıyla doğrudan, toplam ve dolaylı etki incelenmiştir. Narsisizm ile sosyotelizm arasındaki ilişkide gelişmeleri kaçırma korkusunun dolaylı etkinin anlamlı olduğu bulunmuştur. (β =.072, SH=.037 ve %95 GA [.014-.160])

Narsisizm ile sosyotelizm arasındaki ilişkide Sosyal medya bağımlılığının dolaylı etkisinin anlamlı olmadığı belirlenmiştir. (β =.063, SH=.095 ve %95 GA [-.121-.250]) Narsisizmin sosyotelizm üzerindeki toplam etkisinin anlamlı olduğu bulunmuştur. (β =.46, SH=.169 ve %95 GA [.134-.802]) Toplam dolaylı etkinin anlamlı olduğu görülmektedir. (β =.283, SH=.132 ve %95 GA [.038-.556]) Narsisizmin doğrudan etkisinin anlamlı olmadığı (β =.184, SH=.124 ve %95 GA [-.060-.430]) belirlenmiştir. Narsisizm ile sosyotelizm ilişkisinde gelişmeleri kaçırma korkusu ve sosyal medya bağımlılığının birlikte dolaylı etkisinin anlamlı olduğu bulunmuştur. (β =.148, SH=.057 ve %95 GA [.044-.269])

Bu alışma bulgularının sonucunda, narsisizm ile sosyotelizm arasındaki ilişkide gelişmeleri kaçırma korkusu ve sosyal medya bağımlılığı sıralı olarak aracılık etmektedir hipotezi desteklenmiştir. Narsisizm ile sosyotelizm arasındaki ilişkide gelişmeleri kaçırma korkusu aracılık etmektedir hipotezi desteklenmiştir. Bu çalışmada, narsisizm ile sosyotelizm arasındaki ilişkide sosyal medya bağımlılığı aracılık etmektedir hipotezi desteklenmemiştir.

4. TARTIŞMA VE DEĞERLENDİRME

Bu araştırmada, narsisizm ve sosyotelizm arasındaki ilişkide gelişmeleri kaçırma korkusu ve sosyal medya bağımlılığının aracı rolü incelenmiştir.

Araştırmada ilk olarak sosyotelizm, sosyal medya bağımlılığı, gelişmeleri kaçırma korkusu, sosyotelizme maruz kalma ve narsisizm arasındaki ilişkiler incelenmiştir. Narsisizm ile sosyotelizm arasında pozitif yönde düşük düzeyde anlamlı bir ilişkinin olduğu ve sosyotelizme maruz kalma arasında ise anlamlı bir ilişkinin olmadığı araştırma bulguları sonucunda bulunmuştur. Buna göre, narsisizm düzeyi arttıkça sosyotelizm davranışı artmaktadır. Literatürde, narsisizm ile sosyotelizm arasındaki ilişkiyi inceleyen araştırma sayısı oldukça azdır. Yapılan çalışmalar incelendiğinde, narsisizmin alt boyutlarından olan kırılğan narsisizmin düzeyi arttıkça sosyotelizm davranışının arttığı belirlenmiştir. (Grieve, Lang ve March, 2021) Bu çalışmada elde edilen bulgular ile literatürde yer alan araştırma sonuçları tutarlılık göstermektedir. Araştırmada elde edilen bir diğer bulgu sonucuna göre, sosyotelizm ile sosyotelizme maruz kalma arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişkinin olduğu görülmektedir. Buna göre, sosyotelizm davranışı ile sosyotelizme maruz kalmanın birlikte artış gösterdiği belirlenmiştir. Literatür incelendiğinde, sosyotelizm davranışında bulunan bireyin bir diğer taraftan sosyotelizme maruz kalan kişi olduğu sonucuna ulaşan araştırmalar mevcuttur. (Aydoğdu ve Çevik, 2020; Chotpitayasunondh & Douglas, 2016)

Bu çalışmada, narsisizm ile gelişmeleri kaçırma korkusu arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişkinin olduğu bulunmuştur. Buna göre, narsisizm düzeyi arttıkça gelişmeleri kaçırma korkusu artış göstermektedir. Alanyazın da narsisizm ile gelişmeleri kaçırma korkusu arasındaki ilişkiyi inceleyen araştırma sayısı oldukça azdır. Literatür incelendiğinde, narsisizm ile gelişmeleri kaçırma korkusu arasında ilişkinin anlamlı olduğu sonucuna ulaşılan araştırma mevcuttur. (Long, Wang, Liu ve Lei, 2021; Müller, Stolze ve Brand, 2021) Narsisizm düzeyinin yüksek olmasının artış gösteren Facebook kullanımıyla ilişkilendirildiği bir çalışmada, narsisizm ile gelişmeleri kaçırma korkusunun doğrudan ilişkisinin anlamlı olmadığı belirlenmiştir. (Blachnio ve Przepiorka, 2018)

Bu çalışmada, narsisizm ile sosyal medya bağımlılığı arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Buna göre, narsisizm düzeyi arttıkça sosyal medya bağımlılığı artmaktadır. Literatür incelendiğinde, narsisizm ile sosyal medya bağımlılığı arasında anlamlı bir ilişkinin olduğunu belirten araştırmalar mevcuttur. (Avcılar ve

Atalar, 2019; Şafak ve Kahraman, 2019) Gelişmeleri kaçırma korkusu ve sosyal medya bağımlılığının sosyotelizm ile arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Buna göre, gelişmeleri kaçırma korkusu ve sosyal medya bağımlılığı arttıkça sosyotelizm davranışı artmaktadır. Literatür incelendiğinde, gelişmeleri kaçırma korkusu ve sosyal medya bağımlılığının sosyotelizm davranışı üzerinde anlamlı bir ilişkisinin olduğunu belirten araştırmalar mevcuttur. (Balta vd., 2018; Davey vd., 2018; Xu, Liu, Li, ve Yang, 2022) Bireyin, sosyal medya aracılığıyla aldığı duygusal desteği kaybedeceğine dair yaşadığı korku ile sosyal medyayı aktif olarak kullanması sosyotelizm davranışının artması ile ilişkilendirilir. (Fang vd., 2020)

Araştırmada ikinci olarak narsisizm ile sosyotelizm arasındaki ilişkide gelişmeleri kaçırma korkusunun aracı rolü incelenmiştir. Araştırma bulguları incelendiğinde, narsisizm ile sosyotelizm ilişkisini içeren modele gelişmeleri kaçırma korkusu dahil edildiğinde dolaylı etkinin anlamlı olduğu bulunmuştur. Buna göre, narsisizm düzeyi arttıkça bireyin gelişmeleri kaçırmaya dair korkusunun artmasıyla birlikte yüksek düzeyde sosyotelizm davranışının görüldüğü belirlenmiştir. Literatür incelendiğinde, narsisizm ile sosyotelizm arasındaki ilişkide gelişmeleri kaçırma korkusunun aracı rolünü inceleyen araştırma sayısı oldukça azdır. Yapılan bir araştırma da karanlık üçlü kişilik özellikleri ile sosyotelizm ilişkisinde gelişmeleri kaçırma korkusunun dolaylı etkisinin anlamlı olduğu sonucuna ulaşılmıştır. (Akat, Arslan ve Çoşkun, 2022)

Narsisizm ile sosyotelizm arasındaki ilişkide sosyal medya bağımlılığının aracı rolü incelenmiştir. Araştırma bulguları incelendiğinde, narsisizm ile sosyotelizm ilişkisini içeren modele sosyal medya bağımlılığının dahil edilmesiyle dolaylı etkinin anlamlı olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Literatür incelendiğinde, narsisizm, sosyotelizm ve sosyal medya bağımlılığının ilişkisini incelemek amacıyla vücut geliştirme sporcuların katılımıyla yapılan bir araştırmada, istatistiksel olarak pozitif yönde anlamlı bir ilişkinin olduğu bulunmuştur. (Argan vd., 2019) Narsisizm ile sosyal medya bağımlılığı arasında ilişkinin anlamlı olmadığına dair bulgulara ulaşan araştırmalar bulunmaktadır. (Demircioğlu ve Göncü Köse, 2021; Lee, 2019)

Araştırmada narsisizm ile sosyotelizm arasındaki ilişkide gelişmeleri kaçırma korkusu ve sosyal medya bağımlılığının birlikte aracı rolü incelenmiştir. Araştırma bulguları incelendiğinde, narsisizm ile sosyotelizm arasında gelişmeleri kaçırma korkusu ve sosyal medya bağımlılığının birlikte dolaylı etkisinin anlamlı olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ergen bireyler ile yapılan bir araştırmada, sosyotelizm üzerinde önemli etkisi

olan gelişmeleri kaçırma korkusunun problemli sosyal medya kullanımı aracılığıyla bu anlamlılığın oluştuğu sonucuna ulaşılmıştır. (Franchina, Vanden Abeele, Van Rooji, Lo Coco ve De Marez, 2018)

Araştırmada son olarak sosyotelizm, sosyotelizme maruz kalma, gelişmeleri kaçırma korkusu, sosyal medya bağımlılığı ve narsisizm değişkenlerin cinsiyete göre anlamlı bir fark gösterip göstermediği incelenmiştir. Bu çalışmada, sosyotelizm ve sosyotelizme maruz kalmanın cinsiyete göre anlamlı bir fark göstermediği sonucuna ulaşılmıştır. Literatür incelendiğinde, sosyotelizmin cinsiyet faktörüne göre anlamlı bir değişiklik göstermediğini inceleyen araştırmalar mevcuttur. (Al-Saggaf, MacCulloch ve Wiener, 2019; Aykaç ve Yıldırım, 2021; Parmaksız, 2021) Yapılan bir diğer araştırmalarda ise sosyotelizm üzerinde cinsiyet faktörünün anlamlı bir farklılık gösterdiğine dair sonuçlara ulaşan araştırmalar bulunmaktadır. (Aydoğdu ve Yaşar, 2022; Xie, Chen, Zhu ve He, 2019)

Bu çalışmada, gelişmeleri kaçırma korkusu, narsisizm ve sosyal medya bağımlılığının cinsiyet faktörü açısından değerlendirildiğinde anlamlı bir farkın olmadığı bulunmuştur. Literatür incelendiğinde, gelişmeleri kaçırma korkusunun cinsiyete göre farklılık göstermediğini belirten araştırmalar mevcuttur. (Coskun ve Karayagız Muslu, 2019; Rozgunjuk, Sindermann, Elhai ve Montag, 2021) Ayrıca, gelişmeleri kaçırma korkusu ile cinsiyet faktörü arasında anlamlı bir farkın olduğunu inceleyen araştırmalar da bulunmaktadır. (Arslan, Tozkoparan ve Kurt, 2019; Li, Griffiths, Mei ve Niu, 2021) Cinsiyet değişkeninin narsisizm ile sosyal medya bağımlılığı üzerinde anlamlı bir farklılık göstermediğini belirten araştırmalar bulunmaktadır. (Hawi ve Samaha, 2017; Hoşgör, Koç Tütüncü, Gündüz Hoşgör ve Tandoğan, 2017; Şimsek vd., 2019; Yurdakul ve Bostancı, 2016) Literatür incelendiğinde, erkeklerin kadınlara göre daha fazla sosyal medya bağımlılığı gösterdiği ve yüksek düzeyde narsisizm puanı elde ettiğine dair bulgulara ulaşan araştırmalar mevcuttur. (Alnjanat vd., 2019; Cengiz, 2020; Su vd., 2020; Uçar ve Konal, 2018)

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu araştırmada, narsisizm ile sosyotelizm arasındaki ilişkide gelişmeleri kaçırma korkusu ve sosyal medya bağımlılığının aracı rolünü incelemek amaçlanmıştır.

Yapılan analiz sonuçları incelendiğinde, narsisizm ile sosyotelizm arasında düşük düzeyde pozitif yönde anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Narsisizm ile gelişmeleri kaçırma korkusu ve sosyal medya bağımlılığı arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir. Gelişmeleri kaçırma korkusu ve sosyal medya bağımlılığının sosyotelizm ile arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişkinin olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca, sosyotelizm ile sosyotelizme maruz kalma arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişkinin olduğu tespit edilmiştir. Narsisizm ile sosyotelizme maruz kalma arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Yapılan aracılık analizleri sonucunda narsisizm ile sosyotelizm arasındaki ilişkide gelişmeleri kaçırma korkusunun dolaylı etkisinin anlamlı ve sosyal medya bağımlılığının dolaylı etkisinin anlamlı olmadığı tespit edilmiştir. Narsisizm ile sosyotelizm arasındaki ilişkide gelişmeleri kaçırma korkusu ve sosyal medya bağımlılığının birlikte dolaylı etkisinin anlamlı olduğu bulunmuştur.

Araştırmada yer alan değişkenler cinsiyet faktörü açısından değerlendirildiğinde narsisizm, sosyotelizm, sosyotelizme maruz kalma, sosyal medya bağımlılığı ve gelişmeleri kaçırma korkusunun cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermediği tespit edilmiştir. Bu çalışmada elde edilen bulgular literatür kapsamında değerlendirildiğinde tutarlılık göstermektedir.

Bu araştırma, katılımcıların cinsiyet faktörü açısından eşit oranda dağılmadığı (%71,5 Kadın ve %28,5 Erkek) ve araştırmada kullanılan ölçeklerin öz bildirim yoluyla doldurulması nedeniyle katılımcıların kendilerini olduğundan daha farklı göstermesine yol açabileceği için çeşitli sınırlılıklar göstermektedir. Mevcut çalışmanın, ilişkili konular üzerine yapılan araştırmalar için önemli bir katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Araştırmada elde edilen bulguların karşılaştırılabilmesi ve değerlendirilmesi açısından ilerideki çalışmalarda farklı örneklemelerle yeniden tekrarlanması önerilmektedir.

KAYNAKÇA

- Abeele, M. M. V., Hendrickson, A. T., Pollmann, M. M., & Ling, R. (2019). Phubbing behavior in conversations and its relation to perceived conversation intimacy and distraction: An exploratory observation study. *Computers in Human Behavior*, 100, 35-47.
- Afdal, A., Alizamar, A., Ifdil, I., Zadrian, A., Sukmawati, I., Zikra, Z., ... & Syahputra, Y. (2018). An Analysis of Phubbing Behaviour: Preliminary research from counseling perspective
- Akat, M., Arslan, C., & Hamarta, E. (2022). Dark Triad Personality and Phubbing: The Mediator Role of Fomo. *Psychological Reports*, 00332941221109119.
- Akgun, Z., & Uysal, Y. (2019). Toplumsal cinsiyet ve narsisizm ilişkisi. *DÜSTAD Dünya Sağlık ve Tabiat Bilimleri Dergisi*, 2(1), 29-35.
- Aktan, E. (2018). Üniversite öğrencilerinin sosyal medya bağımlılık düzeylerinin çeşitli değişkenlere göre incelenmesi. *Erciyes İletişim Dergisi*, 5(4), 405-421.
- Alhabash, S., & Ma, M. (2017). A tale of four platforms: Motivations and uses of Facebook, Twitter, Instagram, and Snapchat among college students?. *Social media+ society*, 3(1), 2056305117691544.
- Amerikan Psikiyatri Birliği. (2013). Ruhsal Bozuklukların Tanısal ve Sayımsal El Kitabı. Beşinci Baskı (DSM-5). Tanı Ölçütleri Başvuru Elkitabı (Çev.: E Köroğlu). Hekimler Yayın Birliği. Ankara. 2014.
- Alnjadat, R., Hmaid, M. M., Samha, T. E., Kilani, M. M., & Hasswan, A. M. (2019). Gender variations in social media usage and academic performance among the students of University of Sharjah. *Journal of Taibah University medical sciences*, 14(4), 390-394.
- Al-Saggaf, Y. (2021). Phubbing, fear of missing out and boredom. *Journal of Technology in Behavioral Science*, 6(2), 352-357.
- Al-Saggaf, Y., MacCulloch, R., & Wiener, K. (2019). Trait boredom is a predictor of phubbing frequency. *Journal of Technology in Behavioral Science*, 4(3), 245-252.
- Al-Saggaf, Y., & O'Donnell, S. B. (2019). Phubbing: Perceptions, reasons behind, predictors, and impacts. *Human Behavior and Emerging Technologies*, 1(2), 132-140.
- Alutaybi, A., Al-Thani, D., McAlaney, J., & Ali, R. (2020). Combating fear of missing out (FoMO) on social media: The fomo-r method. *International journal of environmental research and public health*, 17(17), 6128.
- Amad, S., Gray, N. S., & Snowden, R. J. (2021). Self-esteem, narcissism, and aggression: Different types of self-esteem predict different types of aggression. *Journal of interpersonal violence*, 36(23-24), NP13296-NP13313.
- Amichai-Hamburger, Y., & Etgar, S. (2016). Intimacy and smartphone multitasking—a new oxymoron?. *Psychological reports*, 119(3), 826-838.

- Andreassen, C. S., Pallesen, S., & Griffiths, M. D. (2017). The relationship between addictive use of social media, narcissism, and self-esteem: Findings from a large national survey. *Addictive behaviors*, 64, 287-293.
- Argan, M., Köse, H., Özgen, C., & Yalınkaya, B. (2019). Do sports, take photo and share: Phubbing, social media addiction and narcissism of body builders. *European Journal of Physical Education and Sport Science*.
- Arıbay, B., & Durgun, G. (2019). Dokunmatik toplumların fobileri: Netlessfobi, nomofobi ve fomo kavramları üzerine bir içerik analizi çalışması. *Yaşar Üniversitesi E-Dergisi*, 15, 280-294.
- Arslan, H., Tozkoparan, S. B., & Kurt, A. A. (2019). Öğretmenlerde mobil telefon yoksunluğu korkusunun ve gelişmeleri kaçırma korkusunun incelenmesi. *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21(3), 237-256.
- Atay, S. (2010). Çalışan Narsist: Örgütler, Liderler, Yöneticiler ve Astlar. İstanbul: Namar Yayınları
- Avcılar, M. Y., & Atalar, S. (2019). Narsistik kişilik özelliklerinin sosyal medya bağımlılık düzeyi ve gösterişçi tüketim eğilimleri üzerine etkisinin tespiti. *OPUS International Journal of Society Researches*, 11(18), 1373-1407.
- Aydın, H. (2018). Sosyal medyadaki gelişmeleri kaçırma korkusunun (FoMo) içgüdüsel alımlara etkisinin öz belirleme kuramı ile açıklanması. *Uluslararası İktisadi ve İdari İncelemeler Dergisi*, 415-426.
- Aydoğdu, F., & Çevik, Ö. (2020). Okul psikolojik danışmanlarının sosyotelist davranışlarının, sosyotelizme maruz kalma ve yalnızlık düzeyleri üzerindeki etkisinin incelenmesi. *Humanistic Perspective*, 2(3), 219-230.
- Aydoğdu, F. & Yaşar, S. (2022). Ergen Sosyotelist Davranışlarının (Phubbing) Yordayıcıları Olarak Ebeveyn Sosyotelizmine Maruz Kalma ve Empati. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (56), 401-425 . DOI: 10.9779/pauefd.1042303
- Aykaç, S., & Yıldırım, Ş. (2021). Gelişen dünyada nomofobi ve sosyotelist olma-sosyotelizme maruz kalmanın etkileri. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21(1), 243-256.
- Bai, Q., Bai, S., Dan, Q., Lei, L., & Wang, P. (2020). Mother phubbing and adolescent academic burnout: The mediating role of mental health and the moderating role of agreeableness and neuroticism. *Personality and Individual Differences*, 155, 109622.
- Balta, S., Emirtekin, E., Kircaburun, K., & Griffiths, M. D. (2020). Neuroticism, trait fear of missing out, and phubbing: The mediating role of state fear of missing out and problematic Instagram use. *International Journal of Mental Health and Addiction*, 18(3), 628-639.
- Barry, C. T., Sidoti, C. L., Briggs, S. M., Reiter, S. R., & Lindsey, R. A. (2017). Adolescent social media use and mental health from adolescent and parent perspectives. *Journal of adolescence*, 61, 1-11.

- Beukeboom, C. J., & Pollmann, M. (2021). Partner phubbing: Why using your phone during interactions with your partner can be detrimental for your relationship. *Computers in Human Behavior*, 124, 106932.
- Beyens, I., Frison, E., & Eggermont, S. (2016). "I don't want to miss a thing": Adolescents' fear of missing out and its relationship to adolescents' social needs, Facebook use, and Facebook related stress. *Computers in Human Behavior*, 64, 1-8.
- Błachnio, A., & Przepiórka, A. (2018). Facebook intrusion, fear of missing out, narcissism, and life satisfaction: A cross-sectional study. *Psychiatry research*, 259, 514-5
- Blackwell, D., Leaman, C., Tramposch, R., Osborne, C., & Liss, M. (2017). Extraversion, neuroticism, attachment style and fear of missing out as predictors of social media use and addiction. *Personality and Individual Differences*, 116, 69-72.19.
- Boursier, V., Gioia, F., Musetti, A. ve Schimmenti, A. (2020). Facing loneliness and anxiety during the COVID-19 isolation: The role of excessive social media use in a sample of Italian adults. *Frontiers in Psychiatry*, 11.
- Browne, B. L., Aruguete, M. S., McCutcheon, L. E., & Medina, A. M. (2018). Social and emotional correlates of the fear of missing out. *North American Journal of Psychology*, 20(2).
- Buglass, S. L., Binder, J. F., Betts, L. R., & Underwood, J. D. (2017). Motivators of online vulnerability: The impact of social network site use and FOMO. *Computers in Human Behavior*, 66, 248-255.
- Bulduklu, Y., & Özer, N. P. (2016). Gençlerin Akıllı Telefon Kullanım Motivasyonları. *Itobiad: Journal of the Human & Social Science Researches*, 5(8). DOI: 10.15869/itobiad.265374
- Butt, A. K., & Arshad, T. (2021). The relationship between basic psychological needs and phubbing: Fear of missing out as the mediator. *PsyCh Journal*, 10(6), 916-925.
- Casale, S., & Fioravanti, G. (2018). Why narcissists are at risk for developing Facebook addiction: The need to be admired and the need to belong. *Addictive behaviors*, 76, 312-318.
- Cengiz, A. A. (2020). Narsisizm ve çelişik duygulu cinsiyetçilik: Cinsiyet bağlamında bir inceleme. *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (41), 39-73.
- Chi, L. C., Tang, T. C., & Tang, E. (2022). The phubbing phenomenon: a cross-sectional study on the relationships among social media addiction, fear of missing out, personality traits, and phubbing behavior. *Current Psychology*, 41(2), 1112-1123.
- Choi, T. R., & Sung, Y. (2018). Instagram versus Snapchat: Self-expression and privacy concern on social media. *Telematics and informatics*, 35(8), 2289-2298.
- Choi, T.R., Sung, Y., Lee, J.-A., Choi, S.M., 2017. Get behind my selfies: The Big Five traits and social networking behaviors through selfies. *Pers. Individ. Dif.* 109, 98–101.

- Chotpitayasunondh, V. and Douglas, K. M. (2016). How phubbing becomes the norm: The antecedents and consequences of snubbing via smartphone. *Computers in Human Behavior*, 63, 9-18.
- Çiftçi, H. (2018). Üniversite öğrencilerinde sosyal medya bağımlılığı. *MANAS Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 7(4).
- Çikrikci, Ö., Griffiths, M. D., & Erzen, E. (2019). Testing the mediating role of phubbing in the relationship between the big five personality traits and satisfaction with life. *International Journal of Mental Health and Addiction*, 1-13.
- Çizmeci, E. (2017). No time for Reading, addicted to scrolling: The relationship between smartphone addiction and reading attitudes of Turkish youth. *Intermedia International E-journal*, 4 (7), 290-302.
- Çoban, H., & İrmiş, A. (2018). Yöneticilerde narsisizm üzerine bir araştırma. *Uluslararası Yönetim İktisat ve İşletme Dergisi*, 14(1), 123-146.
- Coskun, S., & Karayagız Muslu, G. (2019). Investigation of problematic mobile phones use and fear of missing out (FoMO) level in adolescents. *Community mental health journal*, 55(6), 1004-1014.
- Çömlekçi, M. F., & Başol, O. (2019). Gençlerin sosyal medya kullanım amaçları ile sosyal medya bağımlılığı ilişkisinin incelenmesi. *Manisa Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 17(4), 173-188.
- Dalvi-Esfahani, M., Niknafs, A., Kuss, D. J., Nilashi, M., & Afrough, S. (2019). Social media addiction: Applying the DEMATEL approach. *Telematics and Informatics*, 43, 101250.
- Davey, S., Davey, A., Raghav, S. K., Singh, J. V., Singh, N., Blachnio, A., & Przepiórkaa, A. (2018). Predictors and consequences of “Phubbing” among adolescents and youth in India: An impact evaluation study. *Journal of family & community medicine*, 25(1), 35.
- David, M. E., & Roberts, J. A. (2017). Phubbed and alone: Phone snubbing, social exclusion, and attachment to social media. *Journal of the Association for Consumer Research*, 2(2), 155– 163
- Dawood, S., Schroder, H. S., Donnellan, M. B., & Pincus, A. L. (2018). Pathological narcissism and nonsuicidal self-injury. *Journal of Personality Disorders*, 32(1), 87–108.
- Demirci, İ. ve Ekşi, F. (2017). Büyüklenmeci Narsisizmin İki Farklı Yüzü: Narsistik Hayranlık ve Rekabetin Mutlulukla İlişkisi. *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*. 46, 37-58.
- Demircioğlu, Z. I., & Göncü Köse, A. (2021). Effects of attachment styles, dark triad, rejection sensitivity, and relationship satisfaction on social media addiction: A mediated model. *Current Psychology*, 40(1), 414-428.
- Deng, T., Kanthawala, S., Meng, J., Peng, W., Kononova, A., Hao, Q., ... & David, P. (2019). Measuring smartphone usage and task switching with log tracking and self-reports. *Mobile Media & Communication*, 7(1), 3-23.

- Dhir, A., Yossatorn, Y., Kaur, P., & Chen, S. (2018). Online social media fatigue and psychological wellbeing—A study of compulsive use, fear of missing out, fatigue, anxiety and depression. *International Journal of Information Management*, 40, 141-152.
- Dogan, V. (2019). Why do people experience the fear of missing out (FoMO)? Exposing the link between the self and the FoMO through self-construal. *Journal of Cross-Cultural Psychology*, 50(4), 524-538.
- Eldoğan, D. (2016). Hangi Narsizm? Büyüklenmeci ve Kırılgan Narsizmin Karşılaştırılmasına İlişkin Bir Gözden Geçirme. *Türk Psikoloji Yazıları*, 19(37), 1-10.
- Elhai, J. D., Yang, H., Rozgonjuk, D., & Montag, C. (2020). Using machine learning to model problematic smartphone use severity: The significant role of fear of missing out. *Addictive behaviors*, 103, 106261.
- Elibol, Ş., & Tok, E. S. S. (2019). Bağlanma stilleri, duygu düzenleme, reddedilme duyarlılığı, yakınlık korkusu ve kendini saklamanın kırılgan narsisizm ile ilişkisi. *Ayna Klinik Psikoloji Dergisi*, 6(2), 127-148.
- Ergün, N., Göksu, İ., & Sakız, H. (2020). Effects of phubbing: Relationships with psychodemographic variables. *Psychological reports*, 123(5), 1578-1613.
- Erzen, E., Odaci, H., & Yeniçeri, İ. (2021). Phubbing: Which personality traits are prone to phubbing?. *Social Science Computer Review*, 39(1), 56-69.
- Fabris, M. A., Marengo, D., Longobardi, C., & Settanni, M. (2020). Investigating the links between fear of missing out, social media addiction, and emotional symptoms in adolescence: The role of stress associated with neglect and negative reactions on social media. *Addictive Behaviors*, 106, 106364.
- Fan, C. Y., Chu, X. W., Zhang, M., & Zhou, Z. K. (2019). Are narcissists more likely to be involved in cyberbullying? Examining the mediating role of self-esteem. *Journal of interpersonal violence*, 34(15), 3127-3150.
- Fang, J., Wang, X., Wen, Z., & Zhou, J. (2020). Fear of missing out and problematic social media use as mediators between emotional support from social media and phubbing behavior. *Addictive Behaviors*, 107, 106430.
- Fegan, R. B., & Bland, A. R. (2021). Social media use and vulnerable narcissism: the differential roles of oversensitivity and egocentricity. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 18(17), 9172.
- Franchina, V., Vanden Abeele, M., Van Rooij, A. J., Lo Coco, G., & De Marez, L. (2018). Fear of missing out as a predictor of problematic social media use and phubbing behavior among Flemish adolescents. *International journal of environmental research and public health*, 15(10), 2319.
- Fu, X., Liu, J., Liu, R. D., Ding, Y., Hong, W. and Jiang, S. (2020). The impact of parental active mediation on adolescent mobile phone dependency: A moderated mediation model. *Computers in Human Behavior*, 107, 106280.

- Grapsas, S., Brummelman, E., Back, M. D., & Denissen, J. J. (2020). The “why” and “how” of narcissism: A process model of narcissistic status pursuit. *Perspectives on Psychological Science*, 15(1), 150-172.
- Grieve, R., Lang, C. P., & March, E. (2021). More than a preference for online social interaction: Vulnerable narcissism and phubbing. *Personality and Individual Differences*, 175, 110715.
- Grieve, R., & March, E. (2021). ‘Just checking’: Vulnerable and grandiose narcissism subtypes as predictors of phubbing. *Mobile Media & Communication*, 9(2), 195-209.
- Geng, J., Lei, L., Ouyang, M., Nie, J., & Wang, P. (2021). The influence of perceived parental phubbing on adolescents’ problematic smartphone use: A two-wave multiple mediation model. *Addictive Behaviors*, 121, 106995.
- Gökler, M. E., Aydın, R., Ünal, E., & Metintaş, S. (2016). Sosyal ortamlarda gelişmeleri kaçırma korkusu ölçeğinin Türkçe sürümünün geçerlilik ve güvenilirliğinin değerlendirilmesi. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 17(1), 52-59.
- Göksün, D. O. (2019). Sosyotelist olma ve sosyotelizme maruz kalma ölçeklerinin Türkçeye uyarlanması. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 21(3), 657-671.
- Guazzini, A., Duradoni, M., Capelli, A., & Meringolo, P. (2019). An explorative model to assess individuals’ phubbing risk. *Future Internet*, 11(1), 21.
- Güney, B. (2017). Dijital bağımlılığın dijital kültüre dönüşmesi: Netlessfobi. *Yeni Medya Elektronik Dergisi*, 1(2), 207-213.
- Güney, M., & Taştepe, T. (2020). Ergenlerde sosyal medya kullanımı ve sosyal medya bağımlılığı. *Ankara Sağlık Bilimleri Dergisi*, 9(2), 183-190.
- Halpern, D., & Katz, J. E. (2017). Texting's consequences for romantic relationships: A crossed-lagged analysis highlights its risks. *Computers in Human Behavior*, 71, 386-394.
- Han, J. H., Park, S. J., & Kim, Y. (2022). Phubbing as a Millennials’ New Addiction and Relating Factors Among Nursing Students. *Psychiatry Investigation*, 19(2), 135.
- Hawi, N. S., & Samaha, M. (2017). The relations among social media addiction, self-esteem, and life satisfaction in university students. *Social Science Computer Review*, 35(5), 576-586.
- Hawk, S. T., van den Eijnden, R. J., van Lissa, C. J., & ter Bogt, T. F. (2019). Narcissistic adolescents' attention-seeking following social rejection: Links with social media disclosure, problematic social media use, and smartphone stress. *Computers in Human Behavior*, 92, 65-75.
- Hayran, C., & Anik, L. (2021). Well-being and fear of missing out (FOMO) on digital content in the time of COVID-19: A correlational analysis among university students. *International journal of environmental research and public health*, 18(4), 1974.

- Hoşgör, H., Koç Tütüncü, S., Gündüz Hoşgör, D., & Tandoğan, Ö. (2017). Üniversite öğrencileri arasında sosyal medyadaki gelişmeleri kaçırma korkusu yaygınlığının farklı değişkenler açısından incelenmesi.
- Ivanova, A., Gorbaniuk, O., Błachnio, A., Przepiórka, A., Mraka, N., Polishchuk, V., & Gorbaniuk, J. (2020). Mobile phone addiction, phubbing, and depression among men and women: a moderated mediation analysis. *Psychiatric Quarterly*, 91(3), 655-668.
- Karaaziz, M. ve Erdem Atak, İ. (2013). Narsisizm ve Narsisizmle İlgili Araştırmalar Üzerine Bir Gözden Geçirme. *Nesne*, 1 (2), s.44-59.
- Karadağ, E., Tosuntaş, Ş. B., Erzen, E., Duru, P., Bostan, N., Şahin, B. M., ... Babadağ, B. (2016). Sanal dünyanın kronolojik bağımlılığı: Sosyotelizm (phubbing). *Addicta: The Turkish Journal on Addiction*, 3, 223–269.
- Kartol, A., & Peker, A. (2020). Ergenlerde sosyal ortamlarda gelişmeleri kaçırma korkusu (fomo) yordayıcılarının incelenmesi. *OPUS International Journal of Society Researches*, 15(21), 454-474.
- Kealy, D., Woolgar, S., & Hewitt, J. M. (2022). Investigating pathological narcissism and loneliness, and the link with life satisfaction. *Scandinavian journal of psychology*, 63(1), 32-38.
- Kircaburun, K., Alhabash, S., Tosuntaş, Ş. B., & Griffiths, M. D. (2020). Uses and gratifications of problematic social media use among university students: A simultaneous examination of the Big Five of personality traits, social media platforms, and social media use motives. *International Journal of Mental Health and Addiction*, 18(3), 525-547.
- Koçak, M. & Traş, Z. (2021). Üniversite Öğrencilerinde Sosyal Medya Bağımlılığı ile Sosyal Ortamlarda Gelişmeleri Kaçırma Korkusu ve Yaşamın Anlamı Arasındaki Yordayıcı İlişkiler. *MANAS Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 10 (3), 1618-1631. DOI: 10.33206/mjss.893201
- Köse, Ö. B., & Doğan, A. (2019). The relationship between social media addiction and self-esteem among Turkish university students. *Addicta Turk. J. Addict*, 6, 175-190.
- Krizan, Z., & Herlache, A. D. (2018). The narcissism spectrum model: A synthetic view of narcissistic personality. *Personality and Social Psychology Review*, 22(1), 3-31.
- Kuss, D. J., & Griffiths, M. D. (2017). Social networking sites and addiction: Ten lessons learned. *International journal of environmental research and public health*, 14(3), 311.
- Lai, C., Altavilla, D., Ronconi, A., & Aceto, P. (2016). Fear of missing out (FOMO) is associated with activation of the right middle temporal gyrus during inclusion social cue. *Computers in Human Behavior*, 61, 516-521.
- Lee, S. L. (2019). Predicting SNS addiction with the Big Five and the Dark Triad. *Cyberpsychology: Journal of Psychosocial Research on Cyberspace*, 13(1). Article 3. <https://doi.org/10.5817/CP2019-1-3>

- Li, L., Griffiths, M. D., Mei, S., & Niu, Z. (2021). The mediating role of impulsivity and the moderating role of gender between fear of missing out and gaming disorder among a sample of Chinese university students. *Cyberpsychology, Behavior, and Social Networking*, 24(8), 550-557.
- Liu, K., Chen, W., Wang, H., Geng, J., & Lei, L. (2021). Parental phubbing linking to adolescent life satisfaction: The mediating role of relationship satisfaction and the moderating role of attachment styles. *Child: Care, Health and Development*, 47(2), 281-289.
- Long, J., Wang, P., Liu, S., & Lei, L. (2021). Materialism and adolescent problematic smartphone use: The mediating role of fear of missing out and the moderating role of narcissism. *Current Psychology*, 40(12), 5842-5850.
- Longstreet, P., & Brooks, S. (2017). Life satisfaction: A key to managing internet & social media addiction. *Technology in society*, 50, 73-77.
- Maciantowicz, O., & Zajenkowski, M. (2020). Is narcissistic anger fueled by neuroticism? The relationship between grandiose and vulnerable narcissism, neuroticism, and trait anger. *Current Psychology*, 39(5), 1674-1681.
- McDaniel, B. T., & Coyne, S. M. (2016). "Technoference": The interference of technology in couple relationships and implications for women's personal and relational well-being. *Psychology of Popular Media Culture*, 5(1), 85.
- McDaniel, B. T., & Drouin, M. (2019). Daily technology interruptions and emotional and relational well-being. *Computers in Human Behavior*, 99, 1-8.
- Milyavskaya, M., Saffran, M., Hope, N., & Koestner, R. (2018). Fear of missing out: prevalence, dynamics, and consequences of experiencing FOMO. *Motivation and Emotion*, 42(5), 725-737.
- Moon, J. H., Lee, E., Lee, J. A., Choi, T. R., & Sung, Y. (2016). The role of narcissism in self-promotion on Instagram. *Personality and Individual Differences*, 101, 22-25.
- Moore, K., & Craciun, G. (2021). Fear of missing out and personality as predictors of social networking sites usage: The Instagram case. *Psychological reports*, 124(4), 1761-1787.
- Morf, C. C., & Rhodewalt, F. (2001). Unraveling the paradoxes of narcissism: A dynamic self-regulatory processing model. *Psychological inquiry*, 12(4), 177-196.
- Müller, S. M., Stolze, D., & Brand, M. (2021). Predictors of social-zapping behavior: Dark Triad, impulsivity, and procrastination facets contribute to the tendency toward last-minute cancellations. *Personality and Individual Differences*, 168, 110334.
- Nazir, T., & Pişkin, M. (2016). Phubbing: A technological invasion which connected the world but disconnected humans. *The International Journal of Indian Psychology*, 3(4), 175-182.
- Neumann, D. (2020). Fear of missing out. *The International Encyclopedia of Media Psychology*, 1-9.

- Niu, G., Yao, L., Wu, L., Tian, Y., Xu, L., & Sun, X. (2020). Parental phubbing and adolescent problematic mobile phone use: The role of parent-child relationship and self-control. *Children and Youth Services Review*, 116, 105247.
- Oberst, U., Wegmann, E., Stodt, B., Brand, M., & Chamarro, A. (2017). Negative consequences from heavy social networking in adolescents: The mediating role of fear of missing out. *Journal of adolescence*, 55, 51-60.
- Oğuz, T. (2016). Çağdaş narkisisos' lar: Facebook kullanım alışkanlıkları ve narsisizm. *Selçuk Üniversitesi İletişim Fakültesi Akademik Dergisi*, 9. (2). 2148-2942
- Özdemir, S. (2020). Yönetici sosyotelizmi (phubbing): Bir ölçek uyarlama çalışması. *Dicle Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 10(19), 134-145.
- Özkoçak, Y. (2016). Türkiye'de Akıllı Telefon Kullanıcılarının Oyalanma Amaçlı Tercih Ettikleri Mobil Uygulamalar. *Global Media Journal: Turkish Edition*, 6(12).
- Özsoy, E., & Ardiç, K. (2017). Karanlık üçlü'nün (Narsisizm, makyavelizm ve psikopati) iş tatminine etkisinin incelenmesi. *Yönetim ve Ekonomi Dergisi*, 24(2), 391-406.
- Parmaksız, İ. (2021). Sosyotelizm (Phubbing) ile Bilinçli Farkındalık Arasındaki İlişkide Sosyal Kaygının Aracı Rolü. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22(2), 1387-1420.
- Priyadarshini, C., Dubey, R. K., Kumar, Y. L. N., & Jha, R. R. (2020). Impact of a social media addiction on employees' wellbeing and work productivity. *The Qualitative Report*, 25(1), 181-196.
- Przybylski, A. K., Murayama, K., DeHaan, C. R., & Gladwell, V. (2013). Motivational, emotional, and behavioral correlates of fear of missing out. *Computers in human behavior*, 29(4), 1841-1848.
- Quinodoz, J. M. (2016). Freud'u Okumak. (B. Kolbay ve Ö. Soysal, Çev.). İstanbul: Bağlam Yayıncılık.
- Rachman, A. (2021). The effect of social media addiction on student phubbing behavior. *International Journal of Arts and Social Science*, 4(3), 113-117.
- Reyes, M. E. S., Marasigan, J. P., Gonzales, H. J. Q., Hernandez, K. L. M., Medios, M. A. O., & Cayubit, R. F. O. (2018). Fear of Missing Out and its Link with Social Media and Problematic Internet Use Among Filipinos. *North American Journal of Psychology*, 20(3).
- Roberts, J. A., & David, M. E. (2016). My life has become a major distraction from my cell phone: Partner phubbing and relationship satisfaction among romantic partners. *Computers in human behavior*, 54, 134-141.
- Roberts, J. A., & David, M. E. (2020). Boss phubbing, trust, job satisfaction and employee performance. *Personality and Individual Differences*, 155, 109702.
- Rozgonjuk, D., Sindermann, C., Elhai, J. D., & Montag, C. (2021). Individual differences in Fear of Missing Out (FoMO): Age, gender, and the Big Five personality trait domains, facets, and items. *Personality and Individual Differences*, 171, 110546.

- Schmidt, A. (2019). Kernberg ve Kohut'un Narsisistik Kişilik Bozukluğu Kuramlarının Karşılaştırması. *Türk Psikiyatri Dergisi*, 30(2), 137 - 141. 10.5080/u23484
- Schneider, F. M., & Hitzfeld, S. (2021). I ought to put down that phone but I phub nevertheless: Examining the predictors of phubbing behavior. *Social Science Computer Review*, 39(6), 1075-1088.
- Servidio, R., Griffiths, M. D., & Demetrovics, Z. (2021). Dark triad of personality and problematic smartphone use: A preliminary study on the mediating role of fear of missing out. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 18(16), 8463.
- Singh, S., Farley, S. D., & Donahue, J. J. (2018). Grandiosity on display: Social media behaviors and dimensions of narcissism. *Personality and Individual Differences*, 134, 308-313.
- Su, W., Han, X., Yu, H., Wu, Y., & Potenza, M. N. (2020). Do men become addicted to internet gaming and women to social media? A meta-analysis examining gender-related differences in specific internet addiction. *Computers in Human Behavior*, 113, 106480.
- Şafak, B., & Kahraman, S. (2019). Sosyal medya kullanımının yalnızlık ve narsistik kişilik özelliği belirtileri ile ilgili ilişkisinin incelenmesi. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 6(2), 54-69.
- Şahin, M., Akın, A., & Gülşen, M. (2015). Çocukluk Çağı Narsisizm Ölçeği: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, (24), 203-215.
- Şahin, C., & Yağcı, M. (2017). Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği-Yetişkin Formu: Geçerlilik Ve Güvenirlik Çalışması. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18(1), 523-538.
- Şimsek, A., Elciyar, K., & Kizilhan, T. (2019). A comparative study on social media addiction of high school and university students. *Contemporary educational technology*, 10(2), 106-119.
- Tandon, A., Dhir, A., Talwar, S., Kaur, P., & Mäntymäki, M. (2022). Social media induced fear of missing out (FoMO) and phubbing: Behavioural, relational and psychological outcomes. *Technological Forecasting and Social Change*, 174, 121149.
- Thomas, L., Orme, E., & Kerrigan, F. (2020). Student loneliness: The role of social media through life transitions. *Computers & Education*, 146, 103754.
- Traş, Z., & Öztemel, K. (2019). Facebook yoğunluğu, gelişmeleri kaçırma korkusu ve akıllı telefon bağımlılığı arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Addicta: The Turkish Journal on Addictions*, 6(1), 91-113.
- Tutgun-Ünal, A., & Deniz, L. (2020). Sosyal medya kuşaklarının sosyal medya kullanım seviyeleri ve tercihleri. *OPUS International Journal of Society Researches*, 15(22), 1289-1319.

- TÜİK. (2022). Hanehalkı Bilişim Teknolojileri (BT) Kullanım Araştırması. 17 Aralık 2022 tarihinde [https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Hanehalki-Bilisim-Teknolojileri-\(BT\)-Kullanim-Arastirmasi-2022-45587](https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Hanehalki-Bilisim-Teknolojileri-(BT)-Kullanim-Arastirmasi-2022-45587) adresinden erişildi.
- Uçar, M. E., & Konal, B. (2018). Öğretmenler ile lise ve üniversite öğrencilerindeki narsisizm kişilik özellikleri benlik saygısı ve duygu gereksinimi arasındaki ilişkiler. *OPUS International Journal of Society Researches*, 8(14), 92-136.
- Ugur, N. G., & Koc, T. (2015). Time for digital detox: Misuse of mobile technology and phubbing. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 195, 1022-1031.
- Uzun, V., Gözükar, E.ve Bilgin, M. (2019). Bazı sosyal medya değişkenleri açısından ergen ve genç yetişkinlerin fomo düzeylerinin incelenmesi. *International Journal of Arts ve Social Studies*, 2(2), 43-59
- Van den Eijnden, R. J., Lemmens, J. S., & Valkenburg, P. M. (2016). The social media disorder scale. *Computers in human behavior*, 61, 478-487.
- Wang, P., Hu, H., Mo, P. K., Ouyang, M., Geng, J., Zeng, P., & Mao, N. (2022). How is Father Phubbing Associated with Adolescents' Social Networking Sites Addiction? Roles of Narcissism, Need to Belong, and Loneliness. *The Journal of Psychology*, 1-18.
- Wang, X., Xie, X., Wang, Y., Wang, P., & Lei, L. (2017). Partner phubbing and depression among married Chinese adults: The roles of relationship satisfaction and relationship length. *Personality and Individual Differences*, 110, 12-17.
- Wang, X., Zhao, F., & Lei, L. (2021). Partner phubbing and relationship satisfaction: Self-esteem and marital status as moderators. *Current Psychology*, 40(7), 3365-3375.
- We Are Social. (2022). Digital 2022: Another year of bumper growth. 17 Aralık 2022 tarihinde <https://wearesocial.com/uk/blog/2022/01/digital-2022-another-year-of-bumper-growth-2/> adresinden erişildi.
- Wegmann, E., Oberst, U., Stodt, B., & Brand, M. (2017). Online-specific fear of missing out and Internet-use expectancies contribute to symptoms of Internet-communication disorder. *Addictive Behaviors Reports*, 5, 33-42.
- Weiss, B., & Miller, J. D. (2018). Distinguishing between grandiose narcissism, vulnerable narcissism, and narcissistic personality disorder. In *Handbook of trait narcissism* (pp. 3-13). Springer, Cham.
- Xie, X., Chen, W., Zhu, X., & He, D. (2019). Parents' phubbing increases Adolescents' Mobile phone addiction: Roles of parent-child attachment, deviant peers, and gender. *Children and Youth Services Review*, 105, 104426.
- Xu, X. P., Liu, Q. Q., Li, Z. H., & Yang, W. X. (2022). The Mediating Role of Loneliness and the Moderating Role of Gender between Peer Phubbing and Adolescent Mobile Social Media Addiction. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 19(16), 10176.
- Yakeley, J. (2018). Current understanding of narcissism and narcissistic personality disorder. *BJPsych Advances*, 24, 305–315. doi: 10.1192/bja.2018.20

- Yam, F. C., & İlhan, T. (2020). Modern çağın bütünsel teknolojik bağımlılığı: Phubbing ve dinamikleri. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*, 11, 1-1.
- Yam, F. C., & Kumcağız, H. (2020). Adaptation of general phubbing scale to Turkish culture and investigation of phubbing levels of university students in terms of various variables. *Addicta: The Turkish Journal on Addictions*, 7(1), 48-60.
- Yasin, R. M., Bashir, S., Abeele, M. V., & Bartels, J. (2020). Supervisor phubbing phenomenon in organizations: Determinants and impacts. *International Journal of Business Communication*, 2329488420907120.
- Yıldız, E. ve Koçak, O. (2020). Üniversite öğrencilerinde sosyal medya bağımlılığı ve algılanan sosyal destek arasındaki ilişkinin değerlendirilmesi. *Toplum ve Sosyal Hizmet*, 31(3), 1102-1126.
- Yu, E., & Kim, H. C. (2020). Is she really happy? A dual-path model of narcissistic self-presentation outcomes for female facebook users. *Computers in Human Behavior*, 108, 106328.
- Yurdakul, A., & Bostancı, A. B. (2016). Öğretmenlerin okulların örgütsel narsizm düzeylerine yönelik görüşleri ile öz yeterlilik algıları arasındaki ilişki. *Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 6(1), 109-126.
- Yurtseven, C. N., & Duman, F. K. (2021). Evaluation of Boss Phubbing in Sports Businesses. *Pakistan Journal Of Medical & Health Sciences*, 15(2).
- Zivnuska, S., Carlson, J. R., Carlson, D. S., Harris, R. B., & Harris, K. J. (2019). Social media addiction and social media reactions: The implications for job performance. *The Journal of social psychology*, 159(6), 746-760.
- Zolkepli, I. A., Kamarulzaman, Y., & Kitchen, P. J. (2018). Uncovering psychological gratifications affecting social media utilization: A multiblock hierarchical analysis. *Journal of Marketing Theory and Practice*, 26(4), 412-430.

EK-A ÖLÇEKLERİN KULLANIM İZİNLERİ

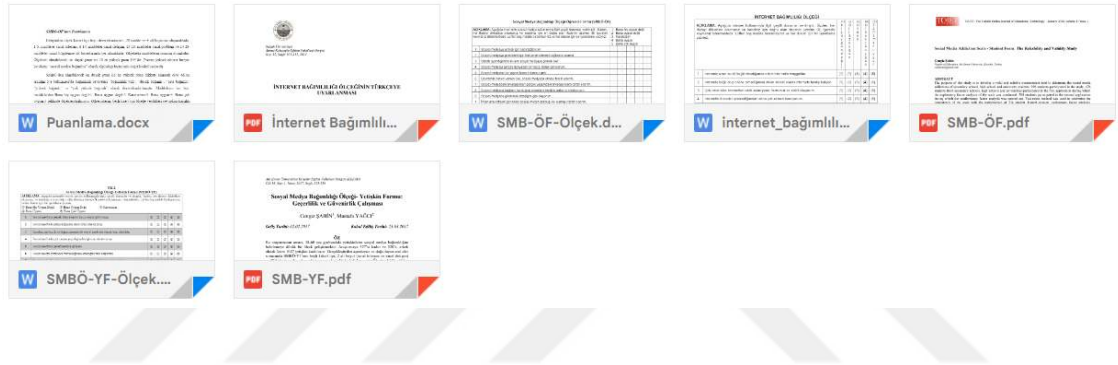
EK-A1. SOSYAL MEDYA BAĞIMLILIK ÖLÇĞİ-YETİŞKİN FORMU KULLANIM İZNİ

Cengiz ŞAHİN

Alıcı: ben

Tuğçe Karakoç merhaba,
Geliştirdiğimiz Ölçekleri çalışmalarınızda kullanabilirsiniz.
Kolaylıklar dilerim.

7 Ek • Gmail tarafından tarandı

EK-A2. Narsistik Kişilik Envanteri Kullanım İzni

Salim ATAY <@>
Alıcı: Alper, ben

Merhaba Tuğçe,
elbette NKEyi bilimsel çalışmalarında referans göstererek kullanabilirsin.
Değerleme aşamasında puanlamaya da ihtiyaç duyacaksın, onun için Çalışan Narsist isimli kitabıma ihtiyacın olacak, ayrıca araştırmaya kaynakça olması açısından da oldukça zengin bir çalışma. Fakat kitabın baskısı bittiği için senin gibi araştırmacılara kitabımı ben göndermekten mutlu oluyorum.
Posta adresi gönderirsen kitabı arkadaşlarıma sana iletirler.
Çalışmalarında başarılar dilerim, değerli hocana selamlar.

iPhone'umdan gönderildi

EK-A3. Gelişmeleri Kaçırma Korkusu Ölçeği Kullanım İzni

Egemen Ünal

Alıcı: ben ▼

Merhabalar Tuğçe

Çalışmalarınızda başarılar dilerim.

Dr. Öğr. Üyesi Egemen ÜNAL
Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi
Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Ana Bilim Dalı

Asst. Prof. Egemen ÜNAL, M.D
Ankara Yıldırım Beyazıt University
Faculty of Medicine Department of Public Health

EK-A4. Sosyotelist Olma ve Sosyotelizme Maruz Kalma Ölçeği Kullanım İzni

Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi / Cilt: 21, Sayı: 3, Eylül 2019, 657-671
Afyon Kocatepe University Journal of Social Sciences / Volume: 21, No: 3, September 2019, 657-671

Ekler

Araştırmacı Beyanı: Bu çalışma kapsamında Türkçeleştirilmiş GSO ve GSMK ölçeklerini bilimsel amaçlar doğrultusunda kullanmak isteyen araştırmacıların, benimle iletişime geçmelerine gerek olmadan, okumakta olduğunuz bu çalışmayı kaynak göstererek ölçekleri kullanmalarını kabul ettiğimi, çalışmanın yazarı olarak beyan ederim.

EK 1. GSO Ölçeği Maddeleri

1. Telefonum yanımda olmadığında huzursuz olurum.
2. Telefonumu bırakıp çıkamam.
3. Telefonumu görebileceğim bir yere koyarım.
4. Telefonumu kontrol etmediğimde önemli şeyler kaçırmaktan korkarım.
5. Telefon kullanımım nedeniyle başkalarıyla tartışıyorum.
6. İnsanlar telefonumla çok uğraştığını söylerler.
7. Başkaları bana telefonumu bırakmamı ve onlarla konuşmamı söylediğinde sinirlenirim.
8. Başkalarını rahatsız ettiğini bilsem bile telefonumu kullanırım.
9. Başkaları ile ilgilenmektense telefonumla ilgilenmeyi tercih ederim.
10. Başkalarındansa telefonumla ilgilendiğimde rahatlarım.
11. Başkalarına odaklanmayı bırakıp telefonumla ilgilendiğimde iyi hissedirim.
12. Başkalarını görmezden gelip telefonumla ilgilendiğimde stres atarım.
13. Telefonumla planladığım zamandan daha fazla ilgilenirim.
14. Telefon kullanımım nedeniyle başkalarıyla konuşma fırsatlarını kaçırdığının farkındayım.
15. Telefonumu kullanırken kendimi "sadece birkaç dakika daha" diye düşünürken bulurum.

Ekler

Araştırmacı Beyanı: Bu çalışma kapsamında Türkçeleştirilmiş GSO ve GSMK ölçeklerini bilimsel amaçlar doğrultusunda kullanmak isteyen araştırmacıların, benimle iletişime geçmelerine gerek olmadan, okumakta olduğunuz bu çalışmayı kaynak göstererek ölçekleri kullanmalarını kabul ettiğimi, çalışmanın yazarı olarak beyan ederim.

EK 2. GSMK Ölçeği Maddeleri

1. Başkaları telefonlarında mesajlarını ve sosyal medyadaki gelişmeleri kontrol ederler.
2. Başkaları telefonlarını çevrimçi olmak için kullanırlar.
3. Başkaları telefonları görebilecekleri bir yere koyarlar.
4. Başkaları telefonunu kontrol etmediğinde önemli şeyler kaçırmaktan korkarlar.
5. Başkaları telefon kullanımları nedeniyle çevrelerine yönelik farkındalıklarını kaybederler.
6. Başkaları telefonlarını bıraktıklarında zor zaman geçiriyor gibi görünürler.
7. Başkaları telefonlarını bırakıp çıkamazlar.
8. Başkaları telefonunu kullanırken "kendi dünyalarında" gibi görünürler.
9. Başkaları telefonları yanlarında değilse huzursuz görünürler.
10. Başkaları benimle konuşmak yerine telefonları ile ilgilenirler.
11. Başkaları benimle konuşmaktansa telefonları ile ilgilenmeyi tercih ederler.
12. Başkaları beni görmezden gelip telefonu ile ilgilendiğinde sıkılmaktan kurtulmuş gibi görünürler.
13. Başkaları bendense telefonlarıyla ilgilendiğinde rahatlamış gibi görünürler.
14. Başkaları bana odaklanmaktansa telefonlarıyla ilgilenirler.
15. Başkaları bendense telefonlarıyla ilgilendiklerinde stres atmış gibi görünürler.
16. Başkaları bana odaklanmayı bırakıp telefonlarıyla ilgilendiklerinde iyi hissediyor görünürler.
17. Başkaları ilgilerini benden telefonlarına kaydırırlar.
18. Başkalarına telefonlarıyla çok uğraştıklarını söylerim.
19. Başkalarıyla onların telefon kullanımları yüzünden tartışırım.
20. Başkaları telefonlarını kullanırken kendimi "bıktım artık" diye düşünürken bulurum.
21. Başkaları beni sinirlendirdiğini bilseler de telefonlarıyla ilgilenirler.
22. Başkaları onlara telefonunu bırakmalarını ve benimle konuşmalarını söylediğimde sinirlenirler.

EK-B. Örnek Ölçek Maddeleri

EK-B1. Sosyal Medya Bağımlılık Ölçeği- Yetişkin Formu Örnek Maddeler

AÇIKLAMA: Aşağıda internette sosyal medya kullanımıyla ilgili çeşitli durumlar verilmiştir. Sizden, her ifadeyi dikkatlice okumanız ve kendiniz için en doğru olan ifadenin üzerine **X** işaretini koymanız istenmektedir. Lütfen boş madde bırakmayınız ve her durum için bir işaretleme yapınız.

- ① Bana Hiç Uygun Değil ② Bana Uygun Değil ③ Kararsızım
④ Bana Uygun ⑤ Bana Çok Uygun

1	Sosyal medyayı gerçek dünyadan bir kaçış olarak görüyorum.	1	2	3	4	5
8	Sosyal medyayı kullanırken biri beni rahatsız ettiğinde sinirleniyorum	1	2	3	4	5
13	Çevremde birileri varken bile, sosyal medyada olmayı tercih ederim.	1	2	3	4	5
15	Sosyal medyadan dolayı aile üyelerini ihmal ettiğim olur	1	2	3	4	5
9	Sosyal medyada iken kendimi özgür hissediyorum.	1	2	3	4	5

EK-B2. Gelişmeleri Kaçırma Korkusu Ölçeği Örnek Maddeler

Sosyal medyada gelişmeleri kaçırma korkusu ile ilgili olarak aşağıdaki sorular sizin için ne kadar doğrudur.	Hiç Doğru Değildir	Bir Parça Doğrudur	Orta Derecede Doğrudur	Oldukça Doğrudur	Aşırı Şekilde Doğrudur
1) Başkalarının benimkilerden daha doyurucu deneyimler yaşadığından korkarım	☐	☐	☐	☐	☐
2) Arkadaşlarımın benimkilerden daha doyurucu deneyimler yaşadığından korkarım	☐	☐	☐	☐	☐
3) Arkadaşlarımın ben yokken eğlendiklerini öğrendiğimde endişelenirim	☐	☐	☐	☐	☐
4) Arkadaşlarımın neler yaptığını bilmediğimde kaygı hissederim	☐	☐	☐	☐	☐
5) Arkadaşlarımın "aralarındaki şakaları, muhabbetleri" anlamak benim için önemlidir.	☐	☐	☐	☐	☐
6) Bazen neler olup bittiğini takip etmek için fazla zaman harcayıp harcamadığımı merak ederim.	☐	☐	☐	☐	☐

EK-B3. Narsistik Kişilik Envanteri Örnek Maddeler

Yönerge: Aşağıdaki her bir tutum çifti içinden, lütfen size en uygun olanı belirtiniz.

1. İnsanlar bana iltifat ettiklerinde bazen utanırım
İyi biri olduğumu biliyorum, çünkü herkes böyle söyler
2. Kalabalık içinde herkesten biri olmayı tercih ederim.
İlgi merkezi olmayı severim.
3. Pek çok insandan ne daha iyi ne de daha kötüyüm.
Özel biri olduğumu düşünüyorum.
4. İnsanlar üzerinde otorite kurmaktan hoşlanırım.
Emirlere uymaktan rahatsız olmam.
5. İnsanları kolayca manipüle ederim.
İnsanları manipüle ettiğimi fark ettiğimde rahatsız olurum.
6. Layık olduğum saygıyı elde etme konusunda ısrarcıyım.
Hak ettiğim saygıyı genellikle görürüm.
7. Gösteriştten kaçınırım
Genellikle fırsatını bulduğumda şov yaparım.
8. Her zaman ne yaptığımı bilirim.
Bazen yaptığım şeyden emin değilimdir.
9. Bazen iyi hikaye anlatırım.
Herkes hikayelerimi dinlemekten hoşlanır.

10. İnsanlardan çok şey beklerim.

Başkaları için bir şeyler yapmaktan hoşlanırım.

11. İlgi merkezi olmaktan hoşlanırım.

İlgi merkezi olmak beni rahatsız eder.

12. Otorite olmanın benim için pek bir anlamı yoktur.

İnsanlar daima otoritemi kabul ediyor görünürler.

13. Önemli bir insan olacağım.

Başarılı olmayı umuyorum.

14. İnsanlar söylediklerimin bazılarına inanır.

İnsanları istediğim her şeye inandırabilirim.

15. Kendi kendime yeterim.

Başkalarından öğrenebileceğim çok şey var.

16. Herkes gibi biriyim.

Sıra dışı biriyim.

EK-B4. Sosyotelist olma ve Sosyotelizme Maruz Kalma Ölçeği Maddeleri**Açıklama**

Sizden, her bir ifadeyi dikkatlice okumanız ve kendiniz için en doğru olan ifadenin üzerine X işareti koymanız istenmektedir. Lütfen boş madde bırakmayınız ve her durum için bir işaretleme yapınız.

1= Asla, 2=Nadiren, 3=Ara sıra, 4= Bazen, 5=Sık sık, 6= Genellikle, 7=Daima

	1	2	3	4	5	6	7
1. Telefonum yanımda olmadığında huzuruz olurum.							
2. Telefonumu bırakıp çıkamam.							
3. Telefonumu görebileceğim bir yere koyarım.							
4. Telefonumu kontrol etmediğimde önemli bir şeyler kaçırmaktan korkarım.							
5.Telefon kullanımım nedeniyle başkalarıyla tartışıyorum.							
6. İnsanlar telefonumla çok uğraştığını söylerler.							
7. Başkaları bana telefonumu bırakmamı ve onlarla konuşmamı söylediğinde sinirlenirim.							
8. Başkalarını rahatsız ettiğini bilsem bile telefonumu kullanırım.							
9. Başkaları ile ilgilenmektense telefonumla ilgilenmeyi tercih ederim.							
10. Başkalarındansa telefonumla ilgilendiğimde rahatlarım.							
11. Başkalarına odaklanmayı bırakıp telefonumla ilgilendiğimde iyi hissederim.							
12. Başkalarını görmezden gelip telefonumla ilgilendiğimde stres atarım.							

13. Telefonumla planladığım zamandan daha fazla ilgilenirim.							
14. Telefon kullanımım nedeniyle başkalarıyla konuşma fırsatlarını kaçırdığımın farkındayım.							
15. Telefonumu kullanırken kendimi “sadece birkaç dakika daha” diye düşünürken bulurum.							

EK-B4.1 Sosyotelizme Maruz Kalma Ölçeği Maddeleri

Açıklama

Sizden, her bir ifadeyi dikkatlice okumanız ve kendiniz için en doğru olan ifadenin üzerine X işareti koymanız istenmektedir. Lütfen boş madde bırakmayınız ve her durum için bir işaretleme yapınız.

1= Asla, 2=Nadiren, 3=Ara sıra, 4= Bazen, 5=Sık sık, 6= Genellikle, 7=Daima

	1	2	3	4	5	6	7
1. Başkaları telefonlarında mesajlarını ve sosyal medyadaki gelişmeleri kontrol eder.							
2. Başkaları telefonlarını çevrimiçi olmak için kullanırlar.							
3. Başkaları telefonları görebilecekleri bir yere koyarlar.							
4. Başkaları telefonunu kontrol etmediğinde önemli şeyler kaçırmaktan korkarlar.							
5. Başkaları telefon kullanımları nedeniyle çevrelerine yönelik farkındalıklarını kaybederler.							
6. Başkaları telefonlarını bıraktıklarında zor zaman geçiriyor gibi görünürler.							
7. Başkaları telefonlarını bırakıp çıkamazlar.							
8. Başkaları telefonu kullanırken “kendi dünyalarında” gibi görünürler.							
9. Başkaları telefonları yanlarında değilse huzursuz görünürler.							
10. Başkaları benimle konuşmak yerine telefonları ile ilgilenirler.							
11. Başkaları benimle konuşmaktansa telefonları ile ilgilenmeyi tercih ederler.							

12. Başkaları beni görmezden gelip telefonuyla ilgilendiğinde sıkılmaktan kurtulmuş gibi görünürler.							
13. Başkaları bendense telefonlarıyla ilgilendiğinde rahatlamış gibi görünürler.							
14. Başkaları bana odaklanmaktansa telefonları ile ilgilenirler.							
15. Başkaları bendense telefonlarıyla ilgilendiklerinde stres atmış gibi görünürler.							
16. Başkaları bana odaklanmayı bırakıp telefonlarıyla ilgilendiklerinde iyi hissediyor görünürler.							
17. Başkaları ilgilerini benden telefonlarına kaydırırlar.							
18. Başkalarına telefonlarıyla çok uğraştıklarını söylerim.							
19. Başkalarıyla onların telefon kullanımları yüzünden tartışırım.							
20. Başkaları telefonlarını kullanırken kendimi “bıktım artık” diye düşünürken bulurum.							
21. Başkaları beni sinirlendirdiğini bilseler de telefonlarıyla ilgilenirler.							

EK-B5. Sosyodemografik Bilgi Formu

1. Cinsiyetiniz

Kız ()

Erkek ()

2. Yaşınız

3. Yaşadığınız İl:

4. Sosyal medya kullanıyor musunuz?

Evet ()

Hayır ()

5. Sosyal medya uygulamalarından hangilerini kullanıyorsunuz?

Facebook ()

Youtube ()

Twitter ()

Instagram ()

LinkedIn ()

Diğer (Belirtiniz).....

6. Sosyal medya uygulamalarına hangi cihaz türlerinden erişiyorsunuz?

Bilgisayar ()

Laptop ()

Tablet ()

Akıllı Telefon ()

Diğer (Belirtiniz).....

7. Akıllı telefon kullanıyor musunuz?

Evet ()

Hayır ()

EK-C. Bilgilendirilmiş Gönüllü Onam Formu

Sayın Katılımcı,

Bu araştırma Beykoz Üniversitesi Klinik Psikoloji Yüksek lisans programı kapsamında, Prof. Dr. Mansur BEYAZYÜREK danışmanlığında, Tuğçe KARAKOÇ tarafından yürütülen bir tez çalışmasıdır. Bu araştırmaya tamamen kendi iradenizle, herhangi bir zorlama veya mecburiyet olmadan gönüllü olarak katılımınız esastır. Lütfen aşağıdaki bilgileri okuyunuz ve katılmaya karar vermeden önce anlamadığınız herhangi bir husus varsa çekinmeden sorunuz.

Bu çalışma, Sosyotelizm ile Narsisizm arasındaki ilişkide gelişmeleri kaçırma korkusu ve sosyal medya bağımlılığı değişkenlerinin aracı rolünü incelemeyi amaçlamaktadır.

Bu çalışmaya katılma kararınız tamamen gönüllülük esasına dayalıdır. Çalışmaya yalnızca 18 yaş üzeri, gönüllü katılım koşulunu kabul eden kişiler katılabilir.

Araştırmadaki soruların doğru ya da yanlış cevabı bulunmamaktadır. Çalışmaya katılım yaklaşık 10 dakika sürmektedir. Araştırmanın olası riskleri, günlük hayatta karşılaşılan risklerden daha fazla bir risk taşımamaktadır. Vereceğiniz cevaplar, araştırmanın amacına ulaşmasında önemli bir role sahiptir. Araştırmadan elde edilecek sonuçlar literatürün gelişmesine katkı sağlayacaktır. Bu çalışmayla bağlantılı olarak elde edilen ve sizinle özdeşleşmiş her bilgi gizli kalacak ve üçüncü kişilerle paylaşılmayacaktır. Bu araştırma için katılımcıların Ad, Soy ad, adres, telefon numarası, e-mail adresi gibi kişisel bilgileri istenmeyecektir. Bu çalışmanın içinde olmak isteyip istemediğinize tamamen kendi iradenizle ve etki altında kalmadan karar vermeniz önemlidir. Katılmaya karar verdikten sonra, herhangi bir anda sahip olduğunuz herhangi bir hakkı kaybetmeden veya herhangi bir yaptırıma maruz kalmadan istediğiniz zaman ayrılabilirsiniz.

Bu araştırma ile ilgili herhangi bir sorunuz veya endişeniz varsa lütfen proje yürütücüsü ile iletişime geçiniz.

Tuğçe Karakoç, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Beykoz Üniversitesi

Bilgilendirmeyi okudum, araştırmaya katılmayı onaylıyorum

Evet ()

Hayır()

ÖZGEÇMİŞ

Tuğçe KARAKOÇ

Öğrenim Bilgileri:

Yüksek Lisans: Klinik Psikoloji

İstanbul Beykoz Üniversitesi

(2020-2023)

Lisans: Psikoloji

İstanbul Şehir Üniversitesi (İngilizce)

(2013-2019)